

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП
ФАКУЛТЕТ ЗА ТУРИЗАМ И БИЗНИС ЛОГИСТИКА

Предметна програма
Туризам и угостителство

Акредитација: бр. 08-151/6 на 21.2.2022

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии		
1.	Наслов на наставниот предмет	СПА туризам		
2.	Код	4FT106821		
3.	Студиска програма	Хотелско ресторански менаџмент		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв		
6.	Академска година / семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Вон.проф.д-р.Цане Котески		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема		
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Студентот преку предавања, вежби- работилници, консултации и изработена семинарска работа ќе се запознае и воведи во теоретските и практичните познавања, разните форми, методи, стратегии на учење и научни истражувања карактеристични за термалниот (бањски) туризам. Посебна цел ќе биде воведување на студентот во значењето на бањскиот туризам и негово ставање во функција на развој и унапредување на термалниот (бањски)туризам туризам.</p>			
11.	<p>Содржина на предметната програма: Вовед, I ГЛАВА ПТВА: Бања Банско-Струмица, II ГЛАВА: Дебарски Бањи: Бањиште и Косоврашка, III ГЛАВА ТРЕТА: Катлановска Бања- Катланово, IV ГЛАВА ЧЕТВРТА: Бања Кежовица – Штип, V ГЛАВА ПЕТТА: Кочанска Бања- с.Бање, VI ГЛАВА ШЕСТА: Кумановска бања-Сл.Проевци и бања Стрновац во Сл.Старо Нагоричане, VII ГЛАВА СЕДМА: Негорска бања-Гевгелија, Местото и перспективниот развој на бањскиот туризам во Р.Македонија. Бањите на Балканот, Јужна и ЈИ Европа, извори со врела вода и гејзери, геотермална енергија, загадување на термалните води во Р.Македонија и еколошки аспекти на термалните води. Две предавања, ангажман на истакнати стручници од праксата.</p>			
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања и вежби			
13.	Вкупен расположив фонд на време	6ЕКТС x 30 часа = 180 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+30+60=240 часа (2+2+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часови
		16.2.	Самостојни задачи	30 часови
		16.3.	Домашно учење	60 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	70 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)

		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за стекнување 6 ЕКТС	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	
22.	Литература		
22.1.	Задолжителна литература		
	Ред. број	Автор	Наслов
	1.	Цане Котески Никола Димитров Златко Јаковлев	Можности и перспективи за развој на Термалниот (бањски) туризам во Република Македонија
	2.	Никола Димитров Цане Котески	Туристичка Географија
	3.	Нако Ташков Дејан Методијевски	Термален туризам
	4.	Џејмс Р. Крег Дејвид, Џ.Воган, Брајан Џ.Скинер	Ресурсите на земјата
			Издавач
			Година
			LAP Lambert Academic Publishing, Deutschland/Germany. 2014
			Универзитет Гоце Делчев- Штип 2015
			Универзитет Гоце Делчев - Штип 2014
			Министерство за економија
22.2.	Дополнителна литература		
	Ред. број	Автор	Наслов
	1.	Форма на договор за работи на мелиорација и ископување на води површини.	International Federation of Consulting Engineers Contracts and Agreements
	2.	РЗС-Скопје	Статистички годишник
	3.	Вилфрид Брутсерт	Вовед во Хидрологија, хидро геологија.
			Издавач
			Година
			Министерство за транспорт и врски
			РЗС 2016
			Министерство за Образование и Наука

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Основи на туризам и угостителство			
2.	Код	4FT106221			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Прва / прв	7.	Број на кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Златко Јаковлев			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):				

	Целите се научни и практични, научната се однесува на стекнување на теориски сознанија на студентите за основите на туризмот, а практичната на примена на научните сознанија во туристичката практика.			
11.	Содржина на предметната програма: Вовед 1. Поим за туризам 2. Развојниот пат на туризмот 3. Услови за развој на туризмот 4. Туризмот како предмет на научно истражување 5. Дефинирање на поимот туризам и сродни поими кои произлегуваат од него 6. Туристички потреби 7. Фактори за развој на туризмот 8. Функции на туризмот 9. Негативни аспекти на туризмот 10. Концепт на стратегиско управување со туристичка дестинација 11. Туристички атракции 12. Маркетинг - менаџмент во туризмот 13. Карактеристики на современиот туристички пазар 14. Современи трендови во туристичкиот пазар 15. Планирање во туризмот 16. Туризам и анимација 17. Туризмот и заштита на животната средина 18. Туризмот и меѓународното опкружување 19. Видови туризам 20. Современ туризам и футурологија на туризмот 21. Улогите на туристичкиот водич за развој на туризмот во Република Македонија			
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, презентации, електронско учење, предавање по покана на гостин предавач од бизнис заедницата, посета на најмалку една компанија			
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+30+60 = 240 часа (2+2+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	60 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	20+20 бодови 30 испит	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	10+10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за стекнување 6 ЕКТС	Услов за добивање потпис и за стекнување на 8 ЕКТС е редовно присуство на предавања и вежби.		

20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Усна и писмена комуникација			
22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Златко Јаковлев	Основи на туризам	Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Факултет за туризам и бизнис логистика - Гевгелија	2019
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Науме Мариноски	Основи на туристичката теорија и практика	Универзитет Св. „Климент Охридски“ – Битола, Факултет за туризам и угостителство - Охрид	2008

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Економика			
2.	Код	4FT100121			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за Туризам			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Прва / прв	7.	Број на кредити	ЕКТС 6
8.	Наставник	Проф. д-р Билјана Петревска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со основните економски концепти.				
11.	Содржина на предметната програма:				
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Основни економски принципи и концепти 2. Основни елементи на понуда, побарувачка и теорија на производство 3. Средства 4. Трошоци 5. Цени 6. Калкулации 7. Монетарна и фискална политика 8. Вкупна економска активност - БДП 9. Потрошувачка, штедење, инвестиции 10. Пари и банки 				

12.	Методи на учење: Предавања, вежби, презентации, електронско учење, предавање по покана на гостин предавач, посета на институција					
13.	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
14.	Распределба на расположивото време		30+30+30+30+60 = 180 часа (2+2+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	60 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			20 + 20 30 испит	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество			10 + 10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за стекнување 6 ЕКТС		Услов за добивање потпис и за стекнување на 6 ЕКТС е редовно присуство на предавања и вежби.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Усна и писмена комуникација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Фити, Т.	Основи на економија	Економски факултет – Скопје, Универзитет Св. Кирил и Методиј - Скопје	2010
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Петревска, Б.	Практикум по основи на економија	Универзитет Гоце Делчев - Штип	2019
		2.	Петревска, Б. & Магдинчева Шопова, М	Економика на претпријатие	Универзитет Гоце Делчев - Штип	2018

		3.	Петревска, Б.	Економика на угостителство и туризам	Универзитет Гоце Делчев - Штип	2017
--	--	----	---------------	--------------------------------------	--------------------------------	------

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Туристичка географија				
2.	Код	4FT106521				
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв				
6.	Академска година / семестар	Прва / прв	7.	Број на ЕКТС кредити	6	
8.	Наставник	Проф. д-р Никола В. Димитров				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта е студентите да се стекнат со основни познавања на туристичката географија. Односно, преку предавање, вежби-интерактивни работилници и проектна задача студентите ќе се воведат во теоретските и практичните познавања за туристичката географија. Просторната регионализација на туризмот гледано во целина и по региони - континенти и држави. Краток осврт на туризмот на Балканскиот Полуострови и на туризмот во националниот географски простор на РС Македонија.					
11.	Содржина на предметната програма: Воведно запознавање со содржината и методи на работа за време на предавањата и вежбите. ОПШТ ДЕЛ Поглавје прво: ГЕОГРАФИЈА НА ТУРИЗМОТ I.Основи и поделба на географијата 1.Поим, предмет, цели и задачи 2.Поделба на географијата II. Простор и туризам 1.Просторот како ресурс и систем 2.Користење и организација на просторот 3.Валоризација и заштита на просторот III. Географија на природните и антропогените потенцијали за туризам 1.Разместеност на природните потенцијали за туризам 2.Разместеност на антропогените потенцијали за туризам Поглавје второ: ТУРИСТИЧКА ГЕОГРАФИЈА I. ОСНОВИ НА ТУРИСТИЧКА ГЕОГРАФИЈА 1.Поим, предмет, цели и задачи 2.Методологија - методи и принципи 3.Местото на туристичката географија во науката и наставата 4.Поделба на туристичката географија 5.Историско – географски развој на туристичките движења II. ТУРИСТИЧКИ РЕСУРСИ, ЕЛЕМЕНТИ И МОТИВСКИ ФАКТОРИ 1.Туристички ресурси и инфраструктура 2.Елементи и мотивски фактори на туристичките движења во светот 3.Туризмот како просторна и антропогена појава и вредност 4.Видови туризам и нивна географска разместеност 5.Туристичка валоризација на географскиот простор ПОСЕБЕН ДЕЛ Поглавје прво: РЕГИОНАЛНА ТУРИСТИЧКА ГЕОГРАФИЈА I.ОПШТИ КАРАКТЕРИСТИКИ 1.Поим за регион и регионализација 2.Типологија и хиерархија на туристичките региони II.РЕГИОНАЛЕН ПРЕГЛЕД НА ТУРИЗМОТ ВО СВЕТОТ					

	<p>1.Регионален преглед на туризмот во Европа 2.Регионален преглед на туризмот во Америка 3.Регионален преглед на туризмот во Австралија и Океанија 4.Регионален преглед на туризмот во Азија 5.Регионален преглед на туризмот во Африка</p> <p>III.РЕГИОНАЛЕН ПРЕГЛЕД НА ТУРИЗМОТ ВО БАЛКАНСКИОТ ПОЛУОСТРОВ</p> <p>1.Општи географски карактеристики на Балканскиот Полуостров 2.Туристичко – географски карактеристики на Балканскиот Полуостров 3.Краток осврт на туризмот во балканските држави</p> <p>Поглавје второ: НАЦИОНАЛНА ТУРИСТИЧКА ГЕОГРАФИЈА I.ОПШТИ ГЕОГРАФСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ</p> <p>1.Природно географски карактеристики на националниот простор 2.Социо – економски карактеристики на националниот простор</p> <p>II.ТУРИСТИЧКИ КАРАКТЕРИСТИКИ</p> <p>1.Појава и развој на туризмот во националниот простор 2.Туристичко – географски ресурси во националниот простор 3.Туристички мотиви во националниот простор 4.Туристички региони, зони и центри во националниот простор</p>				
12.	<p>Методи на учење: Интерактивни предавања со Power Point презентација, дискусии, работилници, симулации, изучување на практични случаи. Изработка на проектна задача. Во текот на семестарот ќе се реализира теренска настава во еден национален туристички регион.</p>				
13.	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа		
14.	Распределба на расположивото време		30+30+30+30+60 = 180 часа (2+2+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење	60 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	20 + 20		30 испит
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови		
	17.3.	Активност и учество	10 + 10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за стекнување ЕКТС		Услов за добивање потпис и за стекнување на 6 ЕКТС е редовно присуство на предавања и вежби.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Усна и писмена комуникација		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач

		1.	Никола В. Димитров, Цане Котески	Туристичка географија	УГД	2015
		2.	Цане Котески, Никола В. Димитров,	Национална туристичка географија	УГД	2019
		3.	Науме Мариноски	Туристичка географија	ФТУ-Охрид	2010
		4.	Стеван М.Станковиќ	Туристичка географија	Завод за уџбенике - Београд	2008
		5.	Snežana Štetić	Geografija turizma	Beograd	2003
		6.	Велико Велико, Милица Стоянова, Росица Владева	Географија на туризма	Софија	2007
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Никола Панов	Туристичка географија	Скопје	2008
		2.	Snezana Štetić	Turistička geografija	Beograd	2008
		3.	Marija Maksim Mičić	Turizam i prostor	Beograd	2008
		4.	Науме Мариноски	Туристичка географија	ФТУ-Охрид	2006
5.	Науме Мариноски	Туристичка географија на Република Македонија	Просветно дело-Скопје	1998		
6.	Науме Мариноски	Туристичка географија	Просветно дело-Скопје	1992		

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Македонски јазик 1			
2.	Код	4FF100721			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам			
5.	Степен	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	I I сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	доц. д-р Ана Витанова Рингачева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите се запознаваат со македонскиот јазик и со неговиот развој. Се запознаваат со фонолошко-фонетската и со морфолошката структура на јазикот. Се воведуваат и во основните начини на зборообразувањето. Владеење со македонскиот јазик во усна и во писмена форма. Познавање од областа на фонетиката и фонологијата на македонскиот јазик. Способност за практична примена на знаењата од областа на правописот и правоорот.				

11.	Содржина на предметната програма: Фонетика и фонологија: Глас и фонема; Поделба на гласовите: Самогласки, самогласно р и согласки; Гласовни промени: Самогласки во непосреден допир; Испуштање на самогласките (е, о, а); Редување на самогласки во коренот на зборот; Едначење по звучност; Звучни согласки на крајот на зборот; Удвоени согласки; Испуштање на согласки; Редување на согласки. Акцент: Општи карактеристики на акцентот во македонскиот јазик; Отстапување од третосложното акцентирање; акцентот кај сложените зборови; Акцентот кај зборовите од туѓо потекло; Акцентски целости: Акцентски целости со два полнозначни збора; Проклитички акцентски целости; Енклитички акцентски целости; Комбинирани акцентски целости. Правопис и правоговор: Правопис на согласките (ј, л, љ, ќ, ѓ, џ, с, в, ф, х); Слеано и разделено пишување на зборовите; Делење на зборот на крајот на редот; Употреба на голема буква; Скратеници; Скратување на зборовите; Транскрипција на туѓи имиња од српски, бугарски, албански, новогрчки, англиски, германски, италијански, руски, француски и шпански јазик; Предавање на македонското писмо на латиница; Интерпункциски знаци: точка, запирка, точка и запирка, прашалник, извиник, две точки, три точки, загради, црта, наводници, полунаводници; Правописни знаци: точка, две точки, три точки, црта, цртичка, загради, апостроф, ѕвездичка, надреден знак.				
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.				
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности		15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа
			15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16.	Други форми на активности		16.1.	Проектни задачи	30 часа
			16.2.	Самостојни задачи	30 часа
			16.3.	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			40+30 бодови
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови
	17.3.	Активност и учество			20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач

	1.	Стојка Бојковска, Лилјана Минова- Ѓуркова, Димитар Пандев, Живко Цветковски	Општа граматика на македонскиот јазик	Просветно дело	2008
	2.	Блаже Конески	Грамматика на македонскиот литературен јазик	Просветно дело	2004
	3.	Симон Саздов	Современ македонски јазик 1	Табернакул	2013
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Живко Цветковски Снежана Веновска- Антевска Симона Груевска- Маџоска Елка Јачева-Улчар Симон Саздов	Правопис на македонскиот јазик	Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје Култура АД – Скопје	2017

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Англиски јазик ниво А2.1			
2.	Код	4FF100621			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам			
5.	Степен	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	I I сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	виш лектор м-р Драган Донеv			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот да владее со граматички и реченични структури соодветни за возраста и ниво А2 за владеење на јазикот, како и неколку елементи од предното рамниште Б1; да препознава слухово зборови и нејфреквентни фрази, изрази и колокации поврзани со неговата/нејзината посредна и непосредна околина за да задоволи конкретни потреби; да разбира текстови, пишани описи и упатства/брошури/менија/возни редови/соопштенија/ознаки од непосредната околина, како и лични писма и куси новинарски текстови на теми од личен интерес; да извлече клучни зборови/изрази/фрази, како и главна идеја и важни детали во текстови и да препознава цел и намена во различни форми на текстови; да разбира соговорник доколку говорот е јасно артикулиран со повремени барања за повторување, објаснување и преформулирање на недоволно разбран дел; да разликува употреба на неформален од основен формален стил; да може да води разговор на познати и помалку познати теми, како и теми од непосреден интерес; да може да изрази чувство, мислење и/или став поткрепен со аргументи, како и да споредува различни мислења/ставови на познати и помалку познати теми, како и теми од непосреден интерес; да може да напише порака/ писмо/белешка/разгледница, како и приказна и/или да опише место/настан и да пополни формулари со основни лични податоци.				

11.	<p>Содржина на предметната програма: Граматика: прв кондиционал; Present simple passive; прилози за време; Past continuous и Past simple; модални глаголи за изразување способност; прилози за начин; Past simple passive; пасивни конструкции во Past Simple; глаголи со два предмети; зборување за минати навик со would; Past perfect simple; членови; will и going to за одлуки и планови; втор кондиционал; индиректен говор; both, either, neither; придавки од сегашен и минат партицип; контрастирање на сегашни времиња (Present Simple, Present Continuous и Present Perfect); помошни глаголи (be, do have); Question Tags; пасивни конструкции во Present Simple; прилози и прилошки фрази за Present Perfect (already, for, since, just, yet); описни придавки кои се однесуваат на облека контрастирање времиња (Present Perfect и Past Simple); контрастирање минати времиња (Past Simple и Past Continuous); прилози и прилошки определби за време (for (decades/ ages/ hours); since; recently; ago; yesterday; last night/ week/ month/ year; in 2013; later, immediately; at once; suddenly); глаголски именки (gerunds); описни придавки (bright, daily); зборообразување на придавки (-ing /-ed); колокации: get lost; wait (for); catch (the bus); pack your bag; book (a ticket/a room); work (in/at/for/with); прилози за начин; неправилни форми (good - well; fast - fast; hard - hard); директен и индиректен предмет во реченица; Subject & object questions; пасивни конструкции во Future Simple;- модални глаголи must и have to; дел-реченици со that</p> <p>Лексика: збогатување на вокабуларот за опис на изглед и личност/карактер; болести; фразални глаголи кои се однесуваат на врски; мерки; работа; зборови поврзани со криминал; поздрав и подароци; медиуми; пари; семејство, пријатели и меѓусебни релации; дом; спорт и слободни активности; временски услови и природни несреќи; храна и пијалоци; природа и околина.</p> <p>Читање: студентот чита текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика; чита и изведува заклучок од текстови и куси новинарски статии поврзани со секојдневни општествени теми со конкретна содржина;</p> <p>Зборување: прераскажување на урбана легенда/приказна/мит/минат настан; барање за појаснување на недоволно разбран дел од разговор; искажување претходни искуства; зборување за патувања/туризам; искажување правила, обврски и неопходност; зборување за образование, технологија и интереси; детално опишување на одредени карактеристики вклучувајќи специфичност, степен, (не)возможност; искажување дејства опишувајќи одредена специфика/степен.</p> <p>Пишување: студентот пишува за планови за продолжување на образованието; издвојува клучни зборови, изрази и фрази и прави претходно планирање за писмено да опишат идеен план; конструира реченици со кои се изразува неопходност, правило или обврска и ги вклучува во логички поврзан пишан текст; коригира пишан текст за да ја подобри вештината за пишување; пишува едноставен состав на тема од личен интерес (креативно пишување).</p>		
12.	Методи на учење: интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.		
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа	
14.	Распределба на расположивото време	30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)	
15.	Форми на наставните активности	15.1. Предавања- теоретска настава	30 часа
		15.2. Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1. Проектни задачи	30 часа
		16.2. Самостојни задачи	30 часа
		16.3. Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување		
	17.1. Тестови	40+30 бодови	
	17.2. Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3. Активност и учество	20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик и англиски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти	
22.	Литература		
22.1.	Задолжителна литература		
	Ред. број	Автор	Наслов
	1.	Virginia Evans - Jenny Dooley	Upstream Elementary A2
	2.	Clive Oxenden and Christina Latham-Koenig	New English File Beginner
	Издавач	Express Publishing	2006
	Издавач	Oxford University Press	2011
22.2.	Дополнителна литература		
	Ред. број	Автор	Наслов
	1.	Zoze Murgoski	English Grammar: With Contrastive Notes on Macedonian
	Издавач	National and University Library Kliment Ohridski	1997

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Германски јазик ниво А1.1			
2.	Код	4FF100221			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам			
5.	Степен	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	I сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	лектор м-р Марица Тасевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):				
	<p>Слушање: да разбере едноставни упатства; да реагира невербално на поставената задача; да разбере глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; да издвои информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; да разбере некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; да ги препознава фонемите, акцентот во зборовите и основните интонациски модели во исказна и во прашална реченица; да разбере едноставни куси искази во врска со познати теми и одредени конкретни ситуации искажани со бавно темпо.</p> <p>Читање: глобално да разбере информативен текст проследен со визуелни документи; да разбере кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; да разбере кратка и едноставна порака; да разбере конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти.</p> <p>Зборување: да изговара цели реченици со правилна интонација, акцент и ритам; да поставува едноставни прашања; да одговара на едноставни прашања во врска со личните податоци, семејство, интереси, вкусови, слободно време и сл.; да даде краток и едноставен опис на своето опкружување; да користи и да развива сопствени стратегии за усно изразување.</p>				

	<p>Пишување: да ги познава и да ги почитува интерпункциските правила и правописот; да пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; да пополнува формулари; да пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, да ја опише својата околина, да ги набројува активностите од своето слободно време; да пишува кратки пораки и да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на германски јазик.</p>			
11.	<p>Содржина на предметната програма: Граматика: глаголи и конјугација на глаголи (haben, sein, kommen, sprechen, fahren, schlafen, sehen...) прашални зборови (wer, wo, woher, wie,) лични заменки (акузатив и датив), присвојни заменки (номинатив и акузатив), определен/неопределен член, делливи глаголи (trennbare verben), прилози за време (акузатив и датив), прашални реченици, модални глаголи (mögen, können, wollen, dürfen, sollen, müssen), перфект (минато време), императив (заповеден начин), прилози за место, можен начин (könnten, würden+infinitiv), компаратив и суперлатив кај придавките (viel, gern, gut), глаголи со датив, сврзници за независни реченици (und, oder, aber, denn), редни броеви. Лексика: азбука, броеви, лични податоци, професии, држави/национална припадност, бои, предмети во училишта, зборови во врска со семејството, изглед и карактерни особини, интереси, активности во слободното време, денови, месеци, датуми и часови; мерки за тежина, мебел, апарати во домаќинството, временска прогноза, делови од човечкото тело, дијагнози и препораки, знаменитости на град, превозни средства, мода и облека, позначајни празници во земјите од германскојазичното подрачје. Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика. Зборување: формално и неформално обраќање и поздравување; барање/давање информација при прв контакт (име, адреса, професија, возраст, национална припадност); барање/давање информации за активностите од своето слободно време; изразување афинитети во врска со активностите во слободното време; барање/давање информации за ден, месец, датум или конкретно време/час; поканување/прифаќање и одбивање; барање/давање дозвола; заблагодарување и одговарање на заблагодарување; опишување на секојдневните активности, поставување прашања и одговарање на нив; дијалози на пазар, во ресторан; опишување на стан или конкретна просторија, опишување на некоја професија, на посетен град, држава; закажување, презакажување или откажување на термин; порака на телефонска секретарка, дијалози во трговски центар, опис на слика од моден магазин, споделување мислења околу специјалитети, честитки и фрази за честитање на празници или свечености во германскојазичните земји; продукција на кратки искази на познати теми. Пишување: зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; подредување зборови во слеана низа; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот. Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Германија и Австрија и формирање позитивен став кон земјите и културата чиј јазик се изучува.</p>			
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа

		16.3.	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување			
17.1.	Тестови		40+30 бодови	
17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови	
17.3.	Активност и учество		20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик и германски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти	
22.	Литература			
22.1.	Задолжителна литература			
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
	1.	Marion Kerner, Silke Hilpert, Monika Reimann, Andreas Tomaszewski..	Schritte International 1 Kusbuch + Arbeitsbuch	Hueber Verlag
	2.	Friederike Jin, Ute Voß	Grammatik aktiv Üben, Hören, Sprechen	Cornelsen
	3.	Ранка Грчева Петер Рау	Голем македонско-германски и германско-македонски речник	Магор
22.2.	Дополнителна литература			
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
	1.	Димитрија Гацов	Германска Граматика	НУБ „Климент Охридски“ - Скопје
	2.	Evans Sandra, Pude Angela, Sprech Franz	Menschen A1.2	Hueber Verlag
	3.	Olga Swerlowa	Grammatik & Konversation Arbeitsblätter für den Deutschunterricht A1-A2-B1	Langenscheid

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Италијански јазик ниво А1.1
2.	Код	4FF100421
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство

4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам			
5.	Степен	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	I сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	лектор д-р Надица Негриевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Слушање: да разбере едноставни упатства; да реагира невербално на поставената задача; да разбере глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; да издвои информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; да разбере некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; да ги препознава фонемите, акцентот во зборовите и основните интонациски модели во исказна и во прашална реченица; да разбере едноставни куси искази во врска со познати теми и одредени конкретни ситуации искажани со бавно темпо.</p> <p>Читање: глобално да разбере информативен текст проследен со визуелни документи; да разбере кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; да разбере кратка и едноставна порака; да разбере конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти.</p> <p>Зборување: да изговара цели реченици со правилна интонација, акцент и ритам; да поставува едноставни прашања; да одговара на едноставни прашања во врска со личните податоци, семејство, интереси, вкусови, слободно време и сл.; да даде краток и едноставен опис на своето опкружување; да користи и да развива сопствени стратегии за усно изразување.</p> <p>Пишување: да ги познава и да ги почитува интерпункциските правила и правописот; да пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; да пополнува формулари; да пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, да ја опише својата околина, да ги набројува активностите од своето слободно време; да пишува кратки пораки и да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на италијански јазик.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Граматика: ритам, интонација и акцент; род и број на именки и придавки (Sostantivi in -o, -a, -e: - genere – numero, Aggettivi: - qualificativi in -o, -a, -e (bello, brutto, grande) - possessivi (il mio/i miei; il tuo/i tuoi; il suo/i suoi; la mia/le mie; a tua/le tue; la sua/le sue; - dimostrativi (questo/i, questa/e)); лични заменки (pronomi personali (io/tu/lui/lei/Lei noi/voi/loro/Loro); определен и неопределен член (Articolo determinativo e indeterminativo); сегашно време од глаголот <i>essere</i> и глаголот <i>avere</i>; сегашно време (правилни и неправилни глаголи), модални глаголи (le tre coniugazioni dei verbi (- are, -ere, -ire) - indicativo presente dei verbi regolari - indicativo presente dei verbi in -ire che prendono -isc (preferire, spedire) - indicativo presente dei verbi irregolari (andare, venire, fare, uscire) - indicativo presente dei verbi modali (potere, dovere, volere); прилози Avverbio: - di tempo (oggi, adesso, sempre, mai, di solito,...) - di luogo (vicino, lontano) - di modo (bene, male) - di intensità (molto, poco) - interrogativo (dove, quando, come, perché, quanto); предлози Preposizione (in, a, di, da, con, su, per).</p> <p>Лексика: азбука, броеви, лични податоци, професии, држави/национална припадност, бои, предмети во училница, зборови во врска со семејството, изглед и карактерни особини, интереси, активности во слободното време, денови, месеци, датуми и часови;</p> <p>Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика.</p> <p>Зборување: формално и неформално обраќање и поздравување; барање/давање информација при прв контакт (име, адреса, професија, возраст, национална припадност); барање/давање информации за активностите од своето слободно време; изразување афинитети во врска со активностите во слободното време; барање/давање информации за ден, месец, датум или конкретно време/час; поканување/прифаќање и одбивање; барање/давање дозвола; благодарудување и одговарање на благодарудување; опишување на секојдневните активности, поставување прашања и одговарање на нив; играње улоги според дадени модели; учество во кратки и едноставни комуникативни ситуации од секојдневниот живот; продукција на кратки искази на познати теми.</p>				

	<p>Пишување: зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; подредување зборови во слеана низа; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот.</p> <p>Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Италија и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува.</p>					
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.					
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		40+30 бодови		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик и италијански јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Marin, T. & Magnelli, S.	Progetto italiano 1, nuovo (Libro dello studente)	Edilingua	2006
		2.	Marin, T. & Magnelli, S.	Progetto italiano 1, nuovo (Quaderno degli esercizi)	Edilingua	2006

22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Marin, T.	La prova orale 1 (Manuale di conversazione, livello elementare - intermedio)	Edilingua	2000
	2.	L. Toffolo & N. Nuti	Allegro 1, Corso di italiano per stranieri, Livello elementare	Edilingua	2003
	3.	Cozzi, N., Federico F. & Tancorre, A.	Caffè Italia, Corso di italiano 1	ELI s.r.l.	2005

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Шпански јазик ниво А1.1			
2.	Код	4FF100121			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам			
5.	Степен	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	I сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	лектор м-р Марија Тодорова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Слушање: да разбере едноставни упатства; да реагира невербално на поставената задача; да разбере глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; да издвои информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; да разбере некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; да ги препознава фонемите, акцентот во зборовите и основните интонациски модели во исказна и во прашална реченица; да разбере едноставни куси искази во врска со познати теми и одредени конкретни ситуации искажани со бавно темпо.</p> <p>Читање: глобално да разбере информативен текст проследен со визуелни документи; да разбере кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; да разбере кратка и едноставна порака; да разбере конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти.</p> <p>Зборување: да изговара цели реченици со правилна интонација, акцент и ритам; да поставува едноставни прашања; да одговара на едноставни прашања во врска со личните податоци, семејство, интереси, вкусови, слободно време и сл.; да даде краток и едноставен опис на своето опкружување; да користи и да развива сопствени стратегии за усно изразување.</p> <p>Пишување: да ги познава и да ги почитува интерпункциските правила и правописот; да пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; да пополнува формулари; да пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, да ја опише својата околина, да ги набројува активностите од своето слободно време; да пишува кратки пораки и да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на шпански јазик.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Граматика: ритам, интонација и акцент; род и број на именки и придавки; лични заменки; определен и неопределен член; сегашно време од глаголите ser/estar; сегашно време (правилни и неправилни глаголи), модални глаголи; прилози за време и за место; предлози.</p>				

	<p>Лексика: азбука, броеви, лични податоци, професии, држави/национална припадност, бои, предмети во училишта, зборови во врска со семејството, изглед и карактерни особини, интереси, активности во слободното време, денови, месеци, датуми и часови;</p> <p>Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика.</p> <p>Зборување: формално и неформално обраќање и поздравување; барање/давање информација при прв контакт (име, адреса, професија, возраст, национална припадност); барање/давање информации за активностите од своето слободно време; изразување афинитети во врска со активностите во слободното време; барање/давање информации за ден, месец, датум или конкретно време/час; поканување/прифаќање и одбивање; барање/давање дозвола; заблагодарување и одговарање на заблагодарување; опишување на секојдневните активности, поставување прашања и одговарање на нив; играње улоги според дадени модели; учество во кратки и едноставни комуникативни ситуации од секојдневниот живот; продукција на кратки искази на познати теми. Пишување: зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; подредување зборови во слеана низа; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот.</p> <p>Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Шпанија и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува.</p>				
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.				
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		40+30 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови	
	17.3.	Активност и учество		20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик и шпански јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач

	1.	Dr. Marianne Barceló, Juana Sánchez Benito, Verónica Beucker, P.M. Luengo, Bibiana Wiener	¡Vamos! - 1	Mundo Español ediciones	2007
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	A. Gonzales Hermoso, J. R. Cuenot, M. Sanchez Alfaro	“Gramatica de español lengua extranjera”	Мадрид, Шпанија	1999
	2.	Cristina Karpacheva	“Manual de español”	Софија	1998
	3.	Ramon Sarmiento	“Gramatica progresiva de español para extranjeros”	“Colibri”, Софија	1998

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Француски јазик ниво А1.1			
2.	Код	4FF100521			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам			
5.	Степен	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	I сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Светлана Јакимовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Слушање: да разбере едноставни упатства; да реагира невербално на поставената задача; да разбере глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; да издвои информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; да разбере некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; да ги препознава фонемите, акцентот во зборовите и основните интонациски модели во исказна и во прашална реченица; да разбере едноставни куси искази во врска со познати теми и одредени конкретни ситуации искажани со бавно темпо.</p> <p>Читање: глобално да разбере информативен текст проследен со визуелни документи; да разбере кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; да разбере кратка и едноставна порака; да разбере конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти.</p> <p>Зборување: да изговара цели реченици со правилна интонација, акцент и ритам; да поставува едноставни прашања; да одговара на едноставни прашања во врска со личните податоци, семејство, интереси, вкусови, слободно време и сл.; да даде краток и едноставен опис на своето опкружување; да користи и да развива сопствени стратегии за усно изразување.</p> <p>Пишување: да ги познава и да ги почитува интерпункциските правила и правописот; да пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; да пополнува формулари; да пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, да ја опише својата околина, да ги набројува активностите од своето слободно време; да пишува кратки пораки и да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на француски јазик.</p>				

11.	<p>Содржина на предметната програма: Граматика: ритам, интонација и акцент; род и број на именки и придавки; лични заменки; определен и неопределен член; сегашно време од глаголите être/avoir; сегашно време (правилни и неправилни глаголи), модални глаголи; прилози; предлози. Лексика: азбука, броеви, лични податоци, професии, држави/национална припадност, бои, предмети во училишта, зборови во врска со семејството, изглед и карактерни особини, интереси, активности во слободното време, денови, месеци, датуми и часови; Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика. Зборување: формално и неформално обраќање и поздравување; барање/давање информација при прв контакт (име, адреса, професија, возраст, национална припадност); барање/давање информации за активностите од своето слободно време; изразување афинитети во врска со активностите во слободното време; барање/давање информации за ден, месец, датум или конкретно време/час; поканување/прифаќање и одбивање; барање/давање дозвола; заблагодарување и одговарање на заблагодарување; опишување на секојдневните активности, поставување прашања и одговарање на нив; играње улоги според дадени модели; учество во кратки и едноставни комуникативни ситуации од секојдневниот живот; продукција на кратки искази на познати теми. Пишување: зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; подредување зборови во слеана низа; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот.</p> <p>Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Франција и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува.</p>			
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	40+30 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик и француски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти		

22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	CAPELLE, G. & MENAND,R.	Taxi 1 (Méthode de français)	Edilingua	2003
	2.	CAPELLE, G. & MENAND,R.	Taxi 1 (Cahier des exercices)	Edilingua	2003
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.				

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Руски јазик ниво А1.1			
2.	Код	4FF100321			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам			
5.	Степен	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	I сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Игор Станојоски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Слушање: да разбере едноставни упатства; да реагира невербално на поставената задача; да разбере глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; да издвои информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; да разбере некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; да ги препознава фонемите, акцентот во зборовите и основните интонациски модели во исказна и во прашална реченица; да разбере едноставни куси искази во врска со познати теми и одредени конкретни ситуации искажани со бавно темпо.</p> <p>Читање: глобално да разбере информативен текст проследен со визуелни документи; да разбере кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; да разбере кратка и едноставна порака; да разбере конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти.</p> <p>Зборување: да изговара цели реченици со правилна интонација, акцент и ритам; да поставува едноставни прашања; да одговара на едноставни прашања во врска со личните податоци, семејство, интереси, вкусови, слободно време и сл.; да даде краток и едноставен опис на своето опкружување; да користи и да развива сопствени стратегии за усно изразување.</p> <p>Пишување: да ги познава и да ги почитува интерпункциските правила и правописот; да пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; да пополнува формулари; да пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, да ја опише својата околина, да ги набројува активностите од своето слободно време; да пишува кратки пораки и да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на руски јазик.</p>				

11.	<p>Содржина на предметната програма: Граматика: ритам, интонација и акцент; род и број на именки и придавки; лични заменки; член; сегашно време; прилози; предлози; инфинитивни конструкции со зборовите „можно“ и „нужно“, показни заменки. Лексика: азбука, броеви, лични податоци, професии, држави/национална припадност, бои, предмети во училишница, зборови во врска со семејството, изглед и карактерни особини, интереси, активности во слободното време, денови, месеци, датуми и часови; Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика. Зборување: формално и неформално обраќање и поздравување; барање/давање информација при прв контакт (име, адреса, професија, возраст, национална припадност); барање/давање информации за активностите од своето слободно време; изразување афинитети во врска со активностите во слободното време; барање/давање информации за ден, месец, датум или конкретно време/час; поканување/прифаќање и одбивање; барање/давање дозвола; заблагодарување и одговарање на заблагодарување; опишување на секојдневните активности, поставување прашања и одговарање на нив; играње улоги според дадени модели; учество во кратки и едноставни комуникативни ситуации од секојдневниот живот; продукција на кратки искази на познати теми. Пишување: зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; подредување зборови во слеана низа; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот.</p> <p>Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Русија и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува.</p>			
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	40+30 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик и руски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти		

22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Ирина Осипова	«Ключ» - Учебник русского языка для начинающих.	Corvina, Москва	2005
	2.				
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	S. A. Khavronina, A. I. Shirochenskaya	Русский язык в упражнениях. (Russian in exercises)	Русский язык. Курсы 2017 г.	2017
	2.	Л. В. Московкин, Л. В. Сильвина	Русский язык. Учебник для иностранных студентов подготовительных факультетов	СМИО Пресс, Санкт-Петербург	2006

Прилог бр.3	Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет		Хотелиерство		
2.	Код		4FT106621		
3.	Студиска програма		Туризам и угостителство		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за Туризам		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		прв		
6.	Академска година / семестар		Прва година/втор семестар	7. Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник		Вон. Проф. д-р Дејан Методијески		
9.	Предуслови за запишување на предметот		Запишан втор семестар		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот преку предавања, вежби-работилници, консултации и изработена семинарска работа ќе се запознае и воведе во теоретските и практичните познавања, разните форми, методи, стратегии на учење и научни истражувања поврзани со хотелиерството.				
11.	Содржина на предметната програма: Материјално техничка база во хотелиерството. Видови на објекти за престој. Објекти за престој, за пренокување, за исхрана и забава. Карактеристики на објектите за престој. Хотел. Мотел. Камп. Бунгалови. Каравани. Туристичка населба. Планински домови. Други објекти за престој. Ланец на хотели, суштина значење и видови. Персонал и кадри во хотелиерството. Селекција, атестација и развој. Административно управувачки персонал, услужен персонал. Технологија и организација на услужувањето во хотелиерството. Хотелски комплекс. Приемна служба, резервации и продажби. Категоризација на објектите за престој. Пречекување, регистрација, сместување и испраќање на гостите. Хотелска соба (намена, опременост и план). Организација на работа во хотелско домаќинство и блок на собарките.				

	. Дополнителни услуги во хотелиерството. Социјално – психолошки аспекти во хотелското работење.				
	0. Безопасност и сигурност на гостинот. Хотелот и животната средина.				
	1. Системот ОЛ ИНКЛУЗИВ во хотелиерството.				
	2. Хотелиерството и крстарењата. Категоризација на објекти за сместување.				
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања, индивидуална и групна работа, примена на Power Point презентации, проектни задачи, самостојни задачи, домашно учење, семинарска работа, теренска настава, учество во настани, гостин предавачи.				
13.	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа		
14.	Распределба на расположивото време		30+30+30+30+60 = 240 часа (2+2+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење	60 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови (колоквиуми и завршен испит)			20+20 бодови 30 испит
	17.2.	Проектни задачи (презентација: електронски формат, писмена и усна)			10 бодови
	17.3.	Активност и учество (поени за присуство и активност на предавања и вежби, самостојни задачи и домашно учење)			10+10 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода			6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода			7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, проектна активност, редовноста на предавања и вежби, самостојни задачи и домашно учење.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик/Англиски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација		
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
22.1.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Ташков, Н., Методијески, Д.	"Хотелиерство"	УГД	2018
	2.	Ташков, Н., Методијески, Д.	"Практикум по Хотелиерство"	УГД	2013
22.2.	Дополнителна литература				

	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Стамов, С., Алексиева, И.	"Хотелиерство"	Кота	2006
	2.	Medlik, S., Ingram, H.	"The business of hotels"	Butterwort Heinemann	2000
	3.	Tewari, J.R.	"Hotel Front Office Operations and Management"	Oxford University Press	2009

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Информациони системи во туризам и угостителство			
2.	Код	4FT106721			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за Туризам			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Прва година Втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Проф. д-р Тања Ангелкова Петкова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот е развиен на начин за да обезбеди сеопфатна идеја за туризмот и угостителството, информационата технологија и нивна заемно корист од постоењето. Преземени се напори да се разгледаат подетално предностите, придобивките и влијанијата на ИТ апликацијата во туризмот и угостителството, со фокус на информатичките системи, кои ја формираат основата на ИТ апликацијата во деловните активности. Предметот зазема позитивен став кон технологијата.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Информациона технологија 2. Информациони системи 3. Информациони системи во туризам и угостителство 4. Компјутерски хардвер во туризам и угостителство 5. Компјутерски софтвер во туризам и угостителство 6. Компјутерски мрежи и телекомуникации во туризам и угостителство 7. Основи на интернет 8. Појава и развој на интернет 9. Интернетот и менаџментот во туризам и угостителство 10. Електронска трговија (е-трговија) 11. Е-информации и дистрибутивни системи 12. Е-бизнис стратегии и решенија 13. Компјутерски резервациони системи и глобални дистрибутивни системи 14. Системи за управување со имот и системи за точка на продажба 15. Контрола на сметководство и системи за производство 16. Маркетинг и системи за управување со човечки ресурси 17. Безбедност и сигурност				
12.	Методи на учење: Предавања, консултации и лабораториски вежби.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+30+60 = 180 часа (2+2+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа	

		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа			
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа			
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа			
		16.3.	Домашно учење	60 часа			
17.	Начин на оценување						
	17.1.	Тестови		20 + 20 30 испит			
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови			
	17.3.	Активност и учество		10 + 10 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)			
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)			
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)			
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација				
22.	Литература						
	22.1.	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Дејан Методијески, Тања Ангелкова Петкова, Никола Цуцулески	Информатички системи во угостителството и туризмот - скрипта	Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип	2016	
		2.	Дејан Методијески, Тања Ангелкова Петкова, Никола Цуцулески	Информатички системи во угостителството и туризмот - практикум	Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип	2016	
	22.2.	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
			1.	Угљеша В. Станков	Информационе технологије у туризму – Скрипта	Универзитет во Нови Сад	2012
			2.	Bernardo B. Jr Rodolfa	Management information system in tourism & hospitality industry	Unlimited Books Library Services & Publishing	2015

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Маркетинг во туризмот и угостителството
2.	Код	4FT106921
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство

4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв		
6.	Академска година / семестар	Прва / втор	7.	Број на ЕКТС кредити
8.	Наставник	Доц. д-р Наташа Митева		
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Совладување на основните концепти и практики на маркетингот за туризмот и угостителството. Разбирање на маркетинг процесот во туристичката индустрија и развивање на можности и стратегии во истата. Запознавање со маркетинг миксот и негово прилагодување на една услужна индустрија како што е туризмот и угостителството.			
11.	Содржина на предметната програма: 1. Маркетинг во туризмот 2. Услужни карактеристики на маркетингот во туризмот 3. Улогата на маркетингот во стратешкото планирање 4. Маркетинг опкружување 5. Маркетинг информациона системи и маркетинг истражување 6. Потрошувачки пазари и однесување на потрошувачите при купување 7. Пазарна сегментација, таргетирање и позиционирање 8. Развој на маркетинг микс во туризмот 9. Дигитален маркетинг 10. Дестинациски маркетинг			
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, презентации, електронско учење, предавање по покана на гостин предавач од бизнис заедницата, посета на најмалку една компанија			
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+30+60 = 180 часа (2+2+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 1 часа = 30 часа)	30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	60 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	20 + 20 30 испит	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	10 + 10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за стекнување 6 ЕКТС	Услов за добивање потпис и за стекнување на 6 ЕКТС е редовно присуство на предавања и вежби.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Усна и писмена комуникација		
22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Филип Котлер Џон Т. Бовенс Џејмс Ц. Макенс	Маркетинг во хотелската индустрија и туризмот	Датопонс, ISBN 978-608-222-004-8	2009
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Robert D. Reid, David C. Bojanic	Hospitality marketing management	John Wiley & Sons, Inc.	2006

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Истражување во туризмот и угостителството			
2.	Код	4FT107021			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за Туризам			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Прва / Втор	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Вон. проф. д-р Тања Ангелкова Петкова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишана прва година на студиите, редовност на предавања и вежби, полагање два колоквиуми, завршен испит, изработка на семинарска работа, полагање на писмен или усмен дел на предметот по завршување со предавањата.			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот преку предавања, вежби-работилници, консултации и изработена семинарска/проектна работа ќе се запознае и воведо во теоретските и практичните познавања, разните форми, методи, стратегии на учење и научни истражувања карактеристични за управување со туристичка дестинација. Посебна цел ќе биде воведување на студентот во значењето на туристичките дестинации и нивното ставање во функција на развој и унапредување на туризмот.				
11.	Содржина на предметната програма: Туристички пазар Сегментација и димензии на туристичкиот пазар Истражување на туристичкиот пазар Видови истражувања на туристичкиот пазар Извори на податоци Методи за собирање на податоци Форми за собирање на податоци Истражување на меѓународниот туристички пазар				
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања со Power Point презентација, дискусии, работилници, симулации, изучување на практични случаи. Изработка на семинарска/проектна работа				
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+30+60 = 180 часа (2+2+1)			

15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење	60 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	20 + 20 30 испит		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови		
	17.3.	Активност и учество	10 + 10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до x бода	5 (пет) (F)		
		од x до x бода	6 (шест) (E)		
		од x до x бода	7 (седум) (D)		
		од x до x бода	8 (осум) (C)		
		од x до x бода	9 (девет) (B)		
		од x до x бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за стекнување 6 ЕКТС	Редовност и активност на предавањата. Предадена семинарска работа. Освоени 42 поени			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација на студентите и самоевалуација			
22.	Литература				
	22.1	Задолжителна литература			
		Ред . број	Автор	Наслов	Издавач
		Година			
		1.	Ангелкова Петкова, Т., Методијески, Д., Цуцулески, Н.	Истражување на туристичкиот пазар	Универзитет „Гоце Делчев“, Штип
		2.			
	22.2	Дополнителна литература			
		Ред . број	Автор	Наслов	Издавач
		Година			
		1.	Будиноски, М.	Истражување на туристичкиот пазар	УТМ, Скопје
2.		Churchill, G., Iacobucci, D.,	Marketing Research: Methodological Foundations	South-Western Cengage learning	
3.		Kotler, P., et all.	Principles of Marketing	Pearson Education, Limited	
			2004		

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии		
1.	Наслов на наставниот предмет	Практична настава		
2.	Код	-----		
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв		
6.	Академска година / семестар	Прва, втора, трета/ втор, четврт, шести	7.	Број на ЕКТС кредити 2
8.	Наставник	Ментор за практична настава од листата на ментори утврдени со Одлука од ННС		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на практични знаења од областа на студиската програма преку директна вклученост на студентите со нивна практична работа во различни јавни и приватни субјекти со дејност од областа на студиската програма.			
11.	Содржина на предметната програма: Студентите изведуваат практична работа што опфаќа нивна задолжителна ангажираност од 30 дена во текот на семестарот со најмалку 1, а најмногу 8 часа на ден. Практичната настава се изведува во капацитетите на единиците на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, каде студентите активно учествуваат во апликативната работа во доменот на студиската програма. Студентите изведуваат практична работа и во јавни и приватни субјекти од областа на студиската програма по претходно склучен договор. Во текот на практичната работа студентите добиваат одредени конкретни работни задачи и истите ги извршуваат под менторство и постојана контрола од менторите на практичната настава и/или одговорните лица кои се и екстерни ментори од надворешните субјекти и на тој начин стекнуваат практични знаења и вештини за што имаат теоретска основа. Во текот на реализацијата на практичната настава студентот е должен да води дневник за секојдневните активности, во кој добива потпис за реализираната дневна активност од интерниот ментор од единицата, како и од екстерниот ментор од надворешните субјекти, во кои ја изведувал праксата.			
12.	Методи на учење: практична работа; консултации со менторите за пракса; водење дневник за практична работа; изработка на самостојна презентација од извршената пракса. Практичната настава која се реализира од областа на студиската програма е усогласена со: - Правилник за начинот и условите за организирање на практичната настава за студентите (Службен весник на Република Македонија бр.71/09 и 120/10), и - Правилник за начинот и условите за организирање на практична настава за студентите на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип (Универзитетски гласник Број 42, септември 2019).			
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часови		
14.	Распределба на расположивото време	0+0+0+30+30 = 60 часови (0+0+2)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	✓
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	✓
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	✓
		16.2.	Самостојни задачи	30 часови
		16.3.	Домашно учење	30 часови
17.	Начин на оценување			
17.1.	Тестови	✓		

	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)				/
	17.3.	Активност и учество				/
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)				/	/
					/	/
					/	/
					/	/
					/	/
					/	/
19.	Услов за потпис и за стекнување 2 ЕКТС				Услов за добивање потпис и за стекнување на 2 ЕКТС е реализација на практичната настава предвидена во студиската програма, предаден дневник со евиденција за секојдневните активности, потпишан од интерен ментор (од факултетот) и екстерен ментор (од институцијата каде студентот ја изведувал практичната настава).	
20.	Јазик на кој се изведува наставата				Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата				Самоевалуација	
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				

НАПОМЕНА: Практичната настава предвидена во 2, 4 и 6 семестар, се вреднува со 2 ЕКТС. За неа предвиден е ментор кој е од редот на вработените на факултетот и екстерен ментор од институцијата каде студентот ја изведува практичната настава. Практичната настава се изведува 30 работни денови по 2 часа. Практичната настава може да се изведува и во текот на летниот распуст.

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет			Македонски јазик 2		
2.	Код			4FF101421		
3.	Студиска програма			Туризам и угостителство		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)			Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам		
5.	Степен			Прв циклус		
6.	Академска година/семестар			I сем.	7. Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник			доц. д-р Ана Витанова Рингачева		
9.	Предуслови за запишување на предметот			Нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите се запознаваат со македонскиот јазик и со неговиот развој. Се запознаваат со фонолошко-фонетската и со морфолошката структура на јазикот. Способност да се владееат темите од граматиката на македонскиот литературен јазик, зборот – зборовните групи и граматичките категории. Способност да се владееат граматичките категории на именските зборови. Познавање на граматичките категории и карактеристики на глаголот (прости и сложени глаголски форми).					

11.	<p>Содржина на предметната програма: <i>Морфологија и морфосинтакса</i>: Морфологијата како дел од граматиката; Поим за морфема и збороформа. Видови морфеме; Морфолошки (афиксен) начин на зборообразување; Зборовни групи; Класификација на зборовните групи; <i>Именки</i>: класификација (поделба) на именките; Граматички категории на именките: родот, бројот: видови множина; определеноста/ неопределеноста на именките; вокативна форма; Зборообразување на именките: суфиксно, префиксно, префиксно-суфиксно образување и образување на сложени именки; Функции на именките во реченицата. <i>Придавките</i>: поделба на придавките; Граматички категории на придавките; Зборообразување на придавките: суфиксно, префиксно, префиксно-суфиксно образување и образување на сложени придавки; Функции на придавките; <i>Заменките</i>: лични заменки; лично-предметни заменки; показни заменки; Заменките во реченицата; <i>Броевите</i>: граматички категории на броевите; Броеви за одредена и приближна бројност; Функции на броевите; <i>Глаголи</i>: Граматички категории на глаголот: време, начин, лице, вид, преодност, број и род, залог, дијатеза; Класификација на глаголите; Формите на глаголот: прости глаголски форми: сегашно време, минато определено свршено време, минато неопределено свршено време, заповеден начин; Нелични глаголски форми: глаголска л-форма, глаголска придавка, глаголска именска и глаголски прилог; Сложени глаголски форми: минато неопределено несвршено и свршено време, предминато време, идно време, минато-идно време, идно прекажано време, можен начин, има-конструкции, сум-конструкции; Зборообразување на глаголите: суфиксно, префиксно, префиксно-суфиксно образување, образување на сложено глаголи. <i>Прилози</i>: Потекло и образување на прилозите; Значење на прилозите; Функции на прилозите. <i>Предлози. Сервници и зерзувачки зборови. Партикули. Извици. Модални зборови.</i></p>			
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	40+30 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти		
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		

	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Стојка Бојковска, Лилјана Минова- Ѓуркова, Димитар Пандев, Живко Цветковски	Општа граматика на македонскиот јазик	Просветно дело	2008
	2.	Блаже Конески	Грамматика на македонскиот литературен јазик	Просветно дело	2004
	3.	Симон Саздов	Современ македонски јазик 2	Табернакул	2013
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Живко Цветковски Снежана Веновска- Антевска Симона Груевска- Маџоска Елка Јачева-Улчар Симон Саздов	Правопис на македонскиот јазик	Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје Култура АД – Скопје,	2017

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Англиски јазик ниво А2.2			
2.	Код	4FF101121			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам			
5.	Степен	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	I II сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	виш лектор м-р Драган Донов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Студентот да владее со граматички и реченични структури соодветни за возраста и ниво А2 за владеење на јазикот, како и неколку елементи од преодното рамниште Б1; да препознава слухово зборови и нејфреквентни фрази, изрази и колокации поврзани со неговата/нејзината посредна и непосредна околина за да задоволи конкретни потреби; да разбира текстови, пишани описи и упатства/брошури/менија/возни редови/соопштенија/ознаки од непосредната околина, како и лични писма и куси новинарски текстови на теми од личен интерес; да извлече клучни зборови/изрази/фрази, како и главна идеја и важни детали во текстови и да препознава цел и намена во различни форми на текстови; да разбира соговорник доколку говорот е јасно артикулиран со повремени барања за повторување, објаснување и преформулирање на недоволно разбран дел; да разликува употреба на неформален од основен формален стил; да може да води разговор на познати и помалку познати теми, како и теми од непосреден интерес; да може да изрази чувство, мислење и/или став поткрепен со аргументи, како и да споредува различни мислења/ставови на познати и помалку познати теми, како и теми од непосреден интерес; да може да напише порака/ писмо/белешка/разгледница, како и приказна и/или да опише место/настан и да пополни формулари со основни лични податоци.</p>				

11.	Содржина на предметната програма: Граматика: Past Continuous Tense во корелација со Past Simple Tense; Present Perfect Tense во корелација со Past Simple Tense; фразални глаголи; модални глаголи: - can/could; повратни заменки; редот на придавките; пасивни конструкции во Present Simple; условни реченици - First Conditional - Second conditional; односни реченици со who, which, that, where, whose; индиректен говор. Лексика: временски услови и природни несреќи; делови на тело; болести и терапија; професии; храна, пијалоци, оброци и места за јадење; рецепти; продавници, производи, облека и купување; хоби и слободни активности; спорт и опрема; филмови и забава; компјутери; вселена, НЛО и виртуелна реалност. Читање: идентификување конкретни информации во даден текст од позната и помалку позната содржина; идентификување значење на непознат збор во даден текст. Зборување: изразување: вчудовиденост, љубов, совет, среќа, предупредување, заповед, молба, условност, допаѓање/недопаѓање, учтивост, способност можност/неможност; искажување мислења и реакции во неформални дискусии; водење едноставна (до A2+) усна комуникација со одбирање на соодветни функции во конкретниот социокултурен контекст. Пишување: правилно пишување реченици од општ контекст; неформално писмо по дадени инструкции; кус, насочен состав (70-100 зборови) со примена на соодветни јазични елементи и интерпункциски знаци.				
12.	Методи на учење: интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.				
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	40+30 бодови		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови		
	17.3.	Активност и учество	20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик и англиски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
	1.	Virginia Evans - Jenny Dooley	Upstream Elementary A2	Express Publishing	2006

	2.	Clive Oxenden and Christina Latham-Koenig	New English File Beginner	Oxford University Press	2011
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Zoze Murgoski	English Grammar: With Contrastive Notes on Macedonian	National and University Library Kliment Ohridski	1997

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Германски јазик ниво А1.2			
2.	Код	4FF101221			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам			
5.	Степен	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	I сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	лектор м-р Марица Тасевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Слушање: да разбере едноставни упатства; да реагира невербално на поставената задача; да разбере глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; да издвои информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; да разбере некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; да ги препознава фонемите, акцентот во зборовите и основните интонациски модели во исказна и во прашална реченица; да разбере едноставни куси искази во врска со познати теми и одредени конкретни ситуации искажани со бавно темпо.</p> <p>Читање: глобално да разбере информативен текст проследен со визуелни документи; да разбере кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; да разбере кратка и едноставна порака; да разбере конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти.</p> <p>Зборување: да изговара цели реченици со правилна интонација, акцент и ритам; да поставува едноставни прашања; да одговара на едноставни прашања во врска со личните податоци, семејство, интереси, вкусови, слободно време и сл.; да даде краток и едноставен опис на своето опкружување; да користи и да развива сопствени стратегии за усно изразување.</p> <p>Пишување: да ги познава и да ги почитува интерпункциските правила и правописот; да пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; да пополнува формулари; да пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, да ја опише својата околина, да ги набројува активностите од своето слободно време; да пишува кратки пораки и да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на германски јазик.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Граматика: предлози за време (vor, seit, für, bei, nach, in, bis, ab), предлог als, модални глаголи (müssen, dürfen, sollen,), безлично man со модален глагол, Possessivartikel (Nominativ und Akkusativ), предлог mit, предлози за место (Lokale Präpositionen auf die Frage „Wo?“ und „Wohin?“, Höfliche Aufforderung (Konjunktiv II), показни заменки, лични заменки во датив и акузатив, глаголи со датив, сврзник denn.</p> <p>Лексика: знаменитости на град; здравје; мода и облека; позначајни празници во земјите од германскојазичното подрачје.</p>				

	<p>Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика.</p> <p>Зборување: именување и дефинирање на занимања; известување за активности во минато време; размена на информации од сегашно и идно време; утврдување дијагнози и препораки; опис на лица (карактер и облека), давање на совети; договарање, презакажување и откажување на термин; дискусии за правила во домаќинството; снаоѓање во хотелска рецепција; давање инструкции за одредена локација; дискутирање на возниот план; снаоѓање во сервис служба; изразување на допаѓање/недоаѓање; именување и оценување на парчиња облека; честитање на празници или свечености во германскојазичните земји; продукција на кратки искази на познати теми.</p> <p>Пишување: зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; подредување зборови во слеана низа; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот.</p> <p>Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Германија и Австрија и формирање позитивен став кон земјите и културата чиј јазик се изучува.</p>				
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.				
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			40+30 бодови
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови
	17.3.	Активност и учество			20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик и германски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.	Daniela Niebisch, Sylvette Penning- Hiemstra, Franz Sprech, Monika Bovermann, Monika Reimann	Schritte International 2 Kusrbuch + Arbeitsbuch	Hueber Verlag	2006
		2.	Friederike Jin, Ute Voß	Grammatik aktiv Üben, Hören, Sprechen	Cornelsen	2018
		3.	Ранка Грчева Петер Pay	Голем македонско-германски и германско-македонски речник	Магор	2006
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Димитрија Гацов	Германска Граматика	НУБ „Климент Охридски“ - Скопје	1995
		2.	Evans Sandra, Pude Angela, Sprech Franz	Menschen A1.2	Hueber Verlag	2012
		3.	Olga Swerlowa	Grammatik & Konversation Arbeitsblätter für den Deutschunterricht A1-A2-B1	Langenscheid	2013

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Италијански јазик ниво А1.2			
2.	Код	4FF100921			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам			
5.	Степен	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	I II сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	лектор д-р Надица Негриевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Слушање: разбира глобално слушнат текст со опис на идни активности; ги разбира прашањата од соговорникот на тема планирање на идни активности; прераскажува текстови на тема празници и забави; разбира глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; издвојува информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; разбира некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; разбира глобално краток слушнат текст со опис на надворешен изглед (облека и боја); разбира глобално краток слушнат текст на тема за опис на карактер;</p> <p>Читање: глобално разбира информативен текст проследен со визуелни документи; разбира кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; разбира конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти.</p> <p>Зборување: бара и дава информации за идни планови и плановите на луѓето во најблиското опкружување; игра по улоги дијалози за барање и давање информации за празници, забави, применувајќи новоусвоени основни изрази и поими; применува новоусвоени основни изрази и</p>				

	<p>поими при искажување план за забава или празнување некој празник; информира/дава информации за цена, големина, количина, боја (ситуација во продавница); бара/дава информации за продавници во кои може да се купи одредена храна.</p> <p>Пишување: познава и ги почитува интерпункциските правила и правописот; пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, ја опишува својата околина, ги набројува активностите од своето слободно време; пишува кратки пораки и гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на италијански јазик.</p>			
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Граматика: присвојни придавки; минато определено свршено време - <i>passato prossimo</i> (правилни и неправилни глаголи), партицип на минатото време (<i>participio passato</i>); просто идно време и сложено идно време (<i>futuro semplice</i> и <i>futuro composto</i>); <i>presente indicativo</i> (<i>alcuni verbi irregolari, riflessivi, impersonali</i>); <i>Il pronome partitivo NE</i>.</p> <p>Лексика: дом, простории и предмети во домот; секојдневни активности и лична хигиена; храна и пијалаци; броеви 100 – 1000; дневни оброци; активности во слободното време; годишни времиња; временски прилики; забави, празници, традиционални рецепти; купување облека (големина, бои, броеви, количина, цени); храна и пијалаци; продавници; позначајни празници во Италија.</p> <p>Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика.</p> <p>Зборување: барање/давање информации за своите дневни оброци; опишување на домот/собите во домот; лоцирање на предметите во просторот; искажување минати дејствија со едноставни реченици; барање/давање информации за временските прилики; планирање и ветувања за идни активности (роденден, празници, одмори, патувања); честитање роденден, празник; барање/давање информации при купување; опишување облека; барање/искажување мислење/став; искажување на нарачка на храна/пијалаци во продавница, кафуле и барање сметка; продукција на кратки искази на познати теми со примена на новоусвоените поими и изрази.</p> <p>Пишување: зборови со приближна фонетска точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот.</p> <p>Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Италија и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува.</p>			
12.	Методи на учење: интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	40+30 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)

		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик и италијански јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти	
22.	Литература		
22.1.	Задолжителна литература		
	Ред. број	Автор	Наслов
	Издавач	Година	
	1.	Marin, T. & Magnelli, S.	Progetto italiano 1, nuovo (Libro dello studente)
	Издавач	Edilingua	Година
	2006		
	2.	Marin, T. & Magnelli, S.	Progetto italiano 1, nuovo (Quaderno degli esercizi)
	Издавач	Edilingua	Година
	2006		
22.2.	Дополнителна литература		
	Ред. број	Автор	Наслов
	Издавач	Година	
	1.	Marin, T.	La prova orale 1 (Manuale di conversazione, livello elementare - intermedio)
	Издавач	Edilingua	Година
	2000		
	2.	L. Toffolo & N. Nuti	Allegro 1, Corso di italiano per stranieri, Livello elementare
	Издавач	Edilingua	Година
	2003		
	3.	Cozzi, N., Federico F. & Tancorre, A.	Caffè Italia, Corso di italiano 1
	Издавач	ELI s.r.l.	Година
	2005		

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Шпански јазик ниво А1.2			
2.	Код	4FF100821			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам			
5.	Степен	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	I II сем.	7.	Број на кредити	ЕКТС 4
8.	Наставник	лектор м-р Марија Тодорова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Слушање: да разбере едноставни упатства; да реагира невербално на поставената задача; да разбере глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; да издвои информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; да разбере некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; да ги препознава фонемите, акцентот во зборовите и основните интонациски модели во исказна и во прашална реченица; да разбере едноставни куси искази во врска со познати теми и одредени конкретни ситуации искажани со бавно темпо.				

	<p>Читање: глобално да разбере информативен текст проследен со визуелни документи; да разбере кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; да разбере кратка и едноставна порака; да разбере конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти.</p> <p>Зборување: да изговара цели реченици со правилна интонација, акцент и ритам; да поставува едноставни прашања; да одговара на едноставни прашања во врска со личните податоци, семејство, интереси, вкусови, слободно време и сл.; да даде краток и едноставен опис на своето опкружување; да користи и да развива сопствени стратегии за усно изразување.</p> <p>Пишување: да ги познава и да ги почитува интерпункциските правила и правописот; да пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; да пополнува формулари; да пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, да ја опише својата околина, да ги набројува активностите од своето слободно време; да пишува кратки пораки и да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на шпански јазик.</p>			
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Граматика: прилози за време; показни замнеки; присвојни придавки; сегашно време (неправилни глаголи); предлози en, de, a, con; броеви од 101 до 1000000; повратни глаголи, партицип на минатото време; минато определено свршен време; идно време.</p> <p>Лексика: професии, држави/национална припадност, бои, предмети во училница, зборови во врска со семејството, изглед и карактерни особини, интереси, активности во слободното време, денови, месеци, датуми и часови; активности во слободното време; годишни времиња; временски прилики; забави, празници; купување облека (големина, бои, броеви, количина, цени); храна и пијалаци; продавници; позначајни празници во Шпанија.</p> <p>Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика.</p> <p>Зборување: барање/давање информации за активностите од своето слободно време; изразување афинитети во врска со активностите во слободното време; барање/давање информации за ден, месец, датум или конкретно време/час; изразување несигурност/сомневање; поканување, прифаќање и одбивање; барање/давање дозвола; барање/давање информации за своите дневни оброци; опишување на домот/собите во домот; лоцирање на предметите во просторот; искажување минати дејствија со едноставни реченици; барање/давање информации за временските прилики; планирање и ветувања за идни активности (роденден, празници, одмори, патувања); честитање роденден, празник; барање/давање информации при купување; опишување облека; барање/искажување мислење/став; искажување на нарачка на храна/пијалаци во продавница, кафуле и барање сметка; продукција на кратки искази на познати теми.</p> <p>Пишување: зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; подредување зборови во слеана низа; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот.</p> <p>Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Шпанија и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува.</p>			
12.	Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа

		16.3.	Домашно учење	15 часа			
17.	Начин на оценување						
17.1.	Тестови		40+30 бодови				
17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови				
17.3.	Активност и учество		20 бодови				
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)			
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите				
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик и шпански јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти				
22.	Литература						
	22.1.	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Dr. Marianne Barceló, Juana Sánchez Benito, Verónica Beucker, P.M. Luengo, Bibiana Wiener	¡Vamos! - 1	Mundo Español ediciones	2007	
		2.	A. Jarvis, R. Lebrede, F. Mena-Ayllón	"Basic Spanish Grammar"	Houghton Mifflin Company - USA	2000	
	22.2.	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
			1.	A. Gonzales Hermoso, J. R. Cuenot, M. Sanchez Alfaro	"Gramatica de español lengua extranjera"	Мадрид, Шпанија	1999
			2.	Cristina Karpacheva	"Manual de español"	Софија	1998
			3.	Ramon Sarmiento	"Gramatica progresiva de español para extranjeros"	"Colibri", Софија	1998

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет		Француски јазик ниво А1.2		
2.	Код		4FF101021		
3.	Студиска програма		Туризам и угостителство		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам		
5.	Степен		Прв циклус		
6.	Академска година/семестар		I сем.	7.	Број на ЕКТС кредити
			II сем.		4
8.	Наставник		проф. д-р Светлана Јакимовска		
9.	Предуслови за запишување на предметот		Нема		

10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Слушање: разбира глобално слушнат текст со опис на идни активности; ги разбира прашањата од соговорникот на тема планирање на идни активности; прераскажува текстови на тема празници и забави; разбира глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; издвојува информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; разбира некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; разбира глобално краток слушнат текст со опис на надворешен изглед (облека и боја); разбира глобално краток слушнат текст на тема за опис на карактер;</p> <p>Читање: глобално разбира информативен текст проследен со визуелни документи; разбира кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; разбира конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти.</p> <p>Зборување: бара и дава информации за идни планови и плановите на луѓето во најблиското опкружување; игра по улоги дијалози за барање и давање информации за празници, забави, применувајќи новоусвоени основни изрази и поими; применува новоусвоени основни изрази и поими при искажување план за забава или празнување некој празник; информира/дава информации за цена, големина, количина, боја (ситуација во продавница); бара/дава информации за продавници во кои може да се купи одредена храна.</p> <p>Пишување: познава и ги почитува интерпункциските правила и правописот; пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, ја опишува својата околина, ги набројува активностите од своето слободно време; пишува кратки пораки и гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на француски јазик.</p>			
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Граматика: присвојни придавки; присвојни придавки со именки кои означуваат роднински врски; броеви од 101 до 10000; прилози за место; повратни глаголи со модални глаголи; <i>passé composé</i>; партицип на минатото време; помошни глаголи <i>être</i> или <i>avoir</i>?; неправилен партицип; прилози за време со минато определено свршено време.</p> <p>Лексика: дом, простории и предмети во домот; секојдневни активности и лична хигиена; храна и пијалаци; броеви 100 – 1000; дневни оброци; активности во слободното време; годишни времиња; временски прилики; забави, празници, традиционални рецепти; купување облека (големина, бои, броеви, количина, цени); храна и пијалаци; продавници; позначајни празници во Франција.</p> <p>Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика.</p> <p>Зборување: барање/давање информации за своите дневни оброци; опишување на домот/собите во домот; лоцирање на предметите во просторот; искажување минати дејствија со едноставни реченици; барање/давање информации за временските прилики; планирање и ветувања за идни активности (роденден, празници, одмори, патувања); честитање роденден, празник; барање/давање информации при купување; опишување облека; барање/искажување мислење/став; искажување на нарачка на храна/пијалоци во продавница, кафуле и барање сметка; продукција на кратки искази на познати теми со примена на новоусвоените поими и изрази.</p> <p>Пишување: зборови со приближна фонетска точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот.</p> <p>Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Франција и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува.</p>			
12.	<p>Методи на учење: интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.</p>			
13.	<p>Вкупен расположив фонд на време</p>	<p>4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа</p>		
14.	<p>Распределба на расположивото време</p>	<p>30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)</p>		
15.	<p>Форми на наставните активности</p>	<p>15.1.</p>	<p>Предавања- теоретска настава</p>	<p>30 часа</p>

		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		40+30 бодови		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		20 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик и француски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација и евалуација од студенти				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	CAPELLE, G. & MENAND,R.	Taxi 1 (Méthode de français)	Edilingua	2003
		2.	CAPELLE, G. & MENAND,R.	Taxi 1 (Cahier des exercices)	Edilingua	2003
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.						

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Руски јазик ниво А1.2			
2.	Код	4FF101321			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам			
5.	Степен	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	I II сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Игор Станојоски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Слушање: разбира глобално слушнат текст со опис на идни активности; ги разбира прашањата од соговорникот на тема планирање на идни активности; прераскажува текстови на тема празници и забави; разбира глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; издвојува информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот				

	<p>живот; разбира некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; разбира глобално краток слушнат текст со опис на надворешен изглед (облека и боја); разбира глобално краток слушнат текст на тема за опис на карактер;</p> <p>Читање: глобално разбира информативен текст проследен со визуелни документи; разбира кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; разбира конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти.</p> <p>Зборување: бара и дава информации за идни планови и плановите на луѓето во најблиското опкружување; игра по улоги дијалози за барање и давање информации за празници, забави, применувајќи новоусвоени основни изрази и поими; применува новоусвоени основни изрази и поими при искажување план за забава или празнување некој празник; информира/дава информации за цена, големина, количина, боја (ситуација во продавница); бара/дава информации за продавници во кои може да се купи одредена храна.</p> <p>Пишување: познава и ги почитува интерпункциските правила и правописот; пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; пишува кратки едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, ја опишува својата околина, ги набројува активностите од своето слободно време; пишува кратки пораки и гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на руски јазик.</p>			
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Граматика: присвојни придавки; падежи, глаголи, сегашно време; идно време; предлози, броеви, свршен и несвршен вид кај глаголите.</p> <p>Лексика: дом, простории и предмети во домот; секојдневни активности и лична хигиена; храна и пијалаци; броеви 100 – 1000; дневни оброци; активности во слободното време; годишни времиња; временски прилики; забави, празници, традиционални рецепти; купување облека (големина, бои, броеви, количина, цени); храна и пијалаци; продавници; позначајни празници во Русија.</p> <p>Читање: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика.</p> <p>Зборување: барање/давање информации за своите дневни оброци; опишување на домот/собите во домот; лоцирање на предметите во просторот; искажување минати дејствија со едноставни реченици; барање/давање информации за временските прилики; планирање и ветувања за идни активности (роденден, празници, одмори, патувања); честитање роденден, празник; барање/давање информации при купување; опишување облека; барање/искажување мислење/став; искажување на нарачка на храна/пијалоци во продавница, кафуле и барање сметка; продукција на кратки искази на познати теми со примена на новоусвоените поими и изрази.</p> <p>Пишување: зборови со приближна фонетска точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; пишување по диктат; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување пораки, електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот.</p> <p>Давање дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Русија и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува.</p>			
12.	Методи на учење: интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување			

	17.1.	Тестови			40+30 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество			20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода			6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит			60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски јазик и руски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Самоевалуација и евалуација од студенти		
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ирина Осипова	«Ключ» - Учебник русского языка для начинающих.	Corvina, Москва	2005
		2.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	S. A. Khavronina, A. I. Shirochenskaya	Русский язык в упражнениях. (Russian in exercises)	Русский язык. Курсы 2017 г.	2017
		2.	Л. В. Московкин, Л. В. Сильвина	Русский язык. Учебник для иностранных студентов подготовительных факультетов	СМИО Пресс, Санкт- Петербург	2006

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии					
1.	Наслов на наставниот предмет			Ресторански менаџмент			
2.	Код			4FT107121			
3.	Студиска програма			Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)			Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)			Прв			
6.	Академска година / семестар			Втора / трет семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	8
8.	Наставник			Доц. д-р Наташа Митева			
9.	Предуслови за запишување на предметот			нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Усовршување на основните елементи на менаџментот и неговите функции. Прилагодување на менаџмент функциите на услужниот сектор, односно ресторанското работење.						
11.	Содржина на предметната програма:						

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Основи на менаџмент 2. Менаџмент функции (планирање, организирање, раководење, контролирање) 3. Стили на ресторанско работење 4. Развој на ресторан 5. Развој на мени 6. Остварување профит 7. Набавка и дистрибуција 8. Системи за контрола на трошоци 9. Организирање на вработените 10. Компјутерски системи во услужниот сектор 					
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, презентации, електронско учење, предавање по покана на гостин предавач од бизнис заедницата, посета на најмалку една компанија					
13.	Вкупен расположив фонд на време		8 ЕКТС x 30 часа = 240 часа			
14.	Распределба на расположивото време		45+30+30+60+75 = 240 часа (3+2+2)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 3 часа = 45 часа)	45 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	60 часа		
		16.3.	Домашно учење	75 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			20 + 20 30 испит	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество			10 + 10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за стекнување 8 ЕКТС		Услов за добивање потпис и за стекнување на 8 ЕКТС е редовно присуство на предавања и вежби.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Усна и писмена комуникација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ненси Скенлон	Ресторански менаџмент	Ars Lamina, ISBN 978-608-229-787-3	2014
	22.2.	Дополнителна литература				
Ред. број		Автор	Наслов	Издавач	Година	

		1.	Џон Ф. Шермархорн	Менаџмент	Европа 92 – Кочани, ISBN 978-9989-0838-63-7	2013
--	--	----	-------------------	-----------	---	------

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Патнички агенции				
2.	Код	4FT107221				
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за Туризам				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв				
6.	Академска година / семестар	Втора / трети семестар	7.	Број на кредити	ЕКТС	8
8.	Наставник	Доц. д-р Владимир Китанов				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишан трети семестар				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот преку предавања, вежби-работилници, консултации и изработена семинарска работа ќе се запознае и воведе во теоретските и практичните познавања, разните форми, методи, стратегии на учење и научни истражувања поврзани со патничките агенции.					
11.	Содржина на предметната програма: 1. Приод во проучувањето на туристичките агенции. 2. Постанок на туристичките агенции. 3. Поимно-содржински основи на туристичкото посредништво. 4. Средства на туристичките агенции. 5. Работна сила во туристичките агенции. 6. Деловни односи на туристичките агенции. 7. Односи на туристичките агенции и угостителските претпријатија. 8. Инструменти и исправи во работењето на туристичките агенции. 9. Видови и поделба на туристичките агенции. 10. Туристичко водење. 11. Туристички аранжмани 12. Организација на туристичките агенции					
12.	Методи на учење Интерактивни предавања, индивидуална и групна работа, примена на Power Point презентации, проектни задачи, самостојни задачи, домашно учење, семинарска работа					
13.	Вкупен расположив фонд на време	8 ЕКТС x 30 часа = 240 часа				
14.	Распределба на расположивото време	45+30+30+60+75 = 240 часа (3+2+2)				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 3 часа = 45 часа)	45 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	60 часа		
		16.3.	Домашно учење	75 часа		
17.	Начин на оценување					

	17.1.	Тестови	20 + 20 30 испит			
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови			
	17.3.	Активност и учество	10 + 10 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет)			
		од 51 до 60 бода	6 (шест)			
		од 61 до 70 бода	7 (седум)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет)			
19.	Услов за потпис и за стекнување 4 ЕКТС	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Мариноски, Н.	“Туристички агенции”	БУ, ФТУ	2008
		2.	Spasic, V.	“Menadžment turističkih agencija i organizatora putovanja”	Singidunum	2010
	22.2.					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Stetic, S., Salov, P.	“Poslovanje turistickih agencija”	Savezni centar za unapredzenje hotelijerstva-ugostiteljstva	2000
		2.	Syratt, G., Archer, J.	“Manual of Travel Agency Practice”	Elsevier Butterworth-Heinemann	2003

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Сообраќај во туризмот				
2.	Код	4FT107321				
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв				
6.	Академска година / семестар	Втора / трет семестар	7.	Број на кредити	ЕКТС	6
8.	Наставник	Вон.проф.д-р.Цане Котески,				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции):					

	Студентот преку предавања, вежби-работилници, консултации и изработена семинарска работа ќе се запознае и воведи во теоретските и практичните познавања, разните форми, методи, стратегии на учење и научни истражувања карактеристични за сообраќајот во туризмот. Посебна цел ќе биде воведување на студентот во значењето на сообраќајот и негово ставање во функција на развој и унапредување на туризмот.			
11.	Содржина на предметната програма: Предговор Вовед. I. ГЛАВА ПРВА: 1. Историски услови за појава на сообраќајот како самостојна активност; II. ГЛАВА ВТОРА: 2. Меѓусебната зависност на сообраќајот и туризмот; III. ГЛАВА ТРЕТА: 3. Сообраќајот во поврзувањето на емитивните и рецептивните подрачја; IV. ГЛАВА ЧЕТВРТА: 4. Сообраќајот како самостоен и доминантен дел на туристичкиот производ; V. ГЛАВА ПЕТТА: 5. Сообраќајот и неговата улога во снабдувањето на туристичките дестинации - логистика во туризмот; VI. ГЛАВА ШЕСТА: 6. Економика и експлоатација на сообраќајните средства и сообраќајната инфраструктура; VII. ГЛАВА СЕДМА: 7. Сообраќајот, безбедноста и заштитата на животната средина, детерминанти, одредници на развојот на сообраќајот во туризмот. Две предавања за истакнат експерт од праксата			
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања и вежби			
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+30+60 = 180 часа (2+2+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	60 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	20 + 20 30 испит	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	10 + 10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за стекнување 6 ЕКТС	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		

22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Цане Котески	Лекториран учебник: Сообраќај во туризмот ISBN 978-608-244-395-9	Универзитет Гоце Делчев-Штип	2017
	2.	Дејвид А.Хеншер Ен М. Бруер	Транспорт од економски и менаџментски аспект	Табернакул	2009
	3.	Стојан Велкоски	Сообраќајот и туризмот, Охрид.	Факултет за туризам Охрид	2008
	4.	D-r. Nebojsa V. Kolaric	Menadzment u saobraćaju	The College of Tourism Beograd	2007
	5.	Baricevic, H	Baricevic, H. (2003): Promet u turizmu, Visoka skola za turizam „Promet u turizmu”	Visoka skola za turizam, Opatija	2003
	6.	Тео Баркер	Постојаниот раст на патниот транспорт	Министерство за транспорт и врски	
	7.	Џејмс Ворен	Менаџирање на енергијата за транспорт	Министерство за транспорт и врски	
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	С. Новак	Туризам и промет темелјна поврзаност, Загреб.	Загреб	1964
	2.	С. Новаковиќ.	Економика саобраќаја, треќе издање, Београд	Економски факултет - Београд	1981
	3.	Џон Мејер	Проблемот во урбаниот превоз	Министерство за транспорт и врски	
	4.	Карлос Дарганзи	Основи на превозни и сообраќајни операции	Министерство за транспорт и врски	
	5.	Јелиновиќ. И.	Економика зрачног промета, Загреб.	Економски факултет - Загреб	1976

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии		
1.	Наслов на наставниот предмет	Планински туризам		
2.	Код	4FT107421		
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв		
6.	Академска година / семестар	Втора / трети семестар	7. Број на кредити	ЕКТС 4
8.	Наставник	Проф. д-р Никола В. Димитров		
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема		
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Целта е студентите да се стекнат со основни познавања за планинскиот туризам во светот и во РС Македонија. Односно, преку предавањето, вежбите - интерактивните работилници и проектна задача студентите ќе се воведат во теоретските и практичните познавања за планинскиот туризам и неговите перспективи.</p>			
11.	<p>Содржина на предметната програма: ОПШТ ДЕЛ I. ОСНОВНИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА ПЛАНИНСКИОТ ТУРИЗАМ 1. Поим, предмет, цели, задачи и општи карактеристики на планините 2. Фактори за постоење и развој на планинскиот туризам и валоризација на планините 3. Историски пресек на појава на планинарството и планински туризам во светот II. РЕГИОНАЛНА ПОДЕЛБА НА ПЛАНИНСКИОТ ТУРИЗАМ 1. Географска разместеност на планините кои практикуваат планински туризам 2. Планински туризам во Европа 3. Планинскиот туризам во Америка 4. Планински туризам во другите континенти ПОСЕБЕН ДЕЛ I. ПЛАНИНСКИ ТУРИЗАМ НА БАЛКАНСКИОТ ПОЛУОСТРОВ 1. Општи карактеристики на балканските планини 2. Планински туризам во балканските држави II. ПЛАНИНИ И ПЛАНИНСКИ ТУРИЗАМ ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА 1. Општи карактеристики на планините 2. Туристичка инфраструктура и валоризација на планините 3. Планински центри 4. Планинарство и планинарски домови 5. Менаџмент–маркетинг, стратегии и економски придобивки од планинскиот туризам 6. Перспективи на планинскиот туризам</p>			
12.	<p>Методи на учење: Интерактивни предавања со Power Point презентација, дискусии, работилници, симулации, изучување на практични случаи. Изработка на проектна задача. Во текот на реализација на наставната програма планирана е теренска настава до национален планински центар.</p>			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 1 часа = 15 часа)	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	15 часа

17.	Начин на оценување				
17.1.	Тестови			20 + 20 30 испит	
17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови	
17.3.	Активност и учество			10 + 10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за стекнување ЕКТС		Услов за добивање потпис и за стекнување на 4 ЕКТС е редовно присуство на предавања и вежби.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Усна и писмена комуникација		
22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Никола В. Димитров	Планински туризам, (скрипта)	/	2015
	2.	Никола В. Димитров	Природно и културно наследство (скрипта)	/	/
	3.	Џозеф Холден	Вовед во Физичка географија и околина	Просветно дело	2009
4.	Група автори	Водич низ најголемите природни убавини, сите чуда во светот	Младинска книга	2008	
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Џејмс Ф. Лур	Планета Земја	Младинска книга, Скопје	2006
2.	Александар Стојмилов	Физичка географија на Република Македонија	Скопје	2003	

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет		Управување со квалитет на храна		
2.	Код		4FT107521		
3.	Студиска програма		Туризам и угостителство		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		Прв		
6.	Академска година / семестар		втора /трети	7.	Број на ЕКТС кредити
8.	Наставник		д-р Душица Попова		
9.	Предуслови за запишување на предметот		нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции):				

	Запознавање со управувањето со квалитетот. Утврдување на процесите и примената на системите за обезбедување на квалитет на храна во рестораните. Следење на трендовите, примената на иновациите во обезбедувањето на квалитетот на ресторанската услуга.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Квалитет, еволуција и управување 2. Карактеристики на угостителската дејност 3. Управување со квалитетот на услугата, модели 4. Квалитет и аспекти на квалитетот на ресторанската храна 5. Стандардизација и видови на системи и стандарди 6. Добра производна пракса 7. HACCP систем 8. ISO 22000 9. HALAL систем 10. BRC стандард и др.				
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, презентации, електронско учење, предавање по покана на гостин предавач од угостителската индустрија, посета на најмалку една организација				
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 1 часа = 15 часа)	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	20 + 20 30 испит		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови		
	17.3.	Активност и учество	10 + 10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за стекнување 4 ЕКТС		Услов за добивање потпис и за стекнување на 4 ЕКТС е редовно присуство на предавања и вежби.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Усна и писмена комуникација		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
	1.	Inteaz Alli	Food Quality Assurance: Principles and Practices	CRC Press	2016
	Дополнителна литература				

	22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	J. Andres Vasconcellos	Quality Assurance for the Food Industry: A Practical Approach	CRC Press	2003

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет			Вински туризам		
2.	Код			4FT106421		
3.	Студиска програма			Туризам и угостиелство		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)			Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)			Прв		
6.	Академска година / семестар			Втора / трет семестар	7.	Број на ЕКТС кредити
8.	Наставник			Доц. д-р Владимир Китанов		
9.	Предуслови за запишување на предметот			Запишан седми семестар		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот преку предавања, вежби-работилници, консултации и изработена семинарска работа ќе се запознае и воведе во теоретските и практичните познавања, разните форми, методи, стратегии на учење и научни истражувања поврзани со современите тенденции во винскиот туризам..					
11.	Содржина на предметната програма: <ol style="list-style-type: none"> 1. Виното низ историјата 2. Стилски и сорти на виното 3. Преработка на грозјето и добивање на вино 4. Винска етика 5. Дегустација на виното 6. Винска терминологија 7. Вино и храна 8. Вински туризам 9. Стратегии за развој на винскиот туризам 10. Маркетинг на винскиот туризам 11. Вински региони во светот 12. Вински региони во Македонија 					
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања, индивидуална и групна работа, примена на Power Point презентации, проектни задачи, самостојни задачи, домашно учење, семинарска работа..					
13.	Вкупен расположив фонд на време			4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време			30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности		15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа	
			15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 1 часа = 15 часа)	15 часа	
16.	Други форми на активности		16.1.	Проектни задачи	30 часа	
			16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
			16.3.	Домашно учење	15 часа	
17.	Начин на оценување					

	17.1.	Тестови	20 + 20 30 испит			
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови			
	17.3.	Активност и учество	10 + 10 бодови			
18.		Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за стекнување 4 ЕКТС		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Kitanov, Vladimir and Metodijeski, Dejan and Micev, Georgi	Вински туризам - скрипта		2020
		2.	Kitanov, Vladimir and Metodijeski, Dejan and Micev, Georgi	Вински туризам – практикум		2020
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Peris-Ortiz, M., Cruz Del Rio, R., Rueda-Armengot, C.	Wine and Tourism: A Strategic Segment for Sustainable Economic Development	Springer	2016
		2.	Lee, K., ed.	Strategic winery tourism and management: Building competitive winery tourism and winery management strategy	Apple Academic Press	2016

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Претприемништво и мал бизнис			
2.	Код	4FT100321			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Втора / трет семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Ментор за практична настава од листата на ментори			

		утврдени со Одлука од ННС проф.д-р Марија Магдинчева-Шопова		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Основана цел и намера на предметот е да им овозможи на студентите да стекнат знаење и да ја разберат суштината и основите на претприемништвото и малиот бизнис.			
11.	Содржина на предметната програма: 1. Појава и развој на претприемништвото 2. Суштина, дефинирање и карактеристики на претприемништвото. 3. Претприемништвото и малиот бизнис 4. Карактеристики на малиот бизнис 5. Активности за започнување со претприемничка активност и мал бизнис 6. Менаџмент на мал бизнис 7. Започнување со претприемнички бизнис-практични примери 8. Карактеристики и проблеми на претприемачите, 9. Иновациите и претприемништвото 10. Претприемништвото и е-бизнисот 11. Современи форми на претприемништво 12. Претприемништвото и старт ап бизнисите.			
12.	Методи на учење: Предавања (стандарден начин и со примена на современи е- форми на настава), вежби, различни форми на учење од далечина, експерти од пракса, изработка на проектна задача, консултации			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 1 часа = 15 часа)	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	20 + 20 30 испит	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	10 + 10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за стекнување 6 ЕКТС	Услов за добивање потпис и за стекнување на 6 ЕКТС е редовно присуство на предавања и вежби		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Усна и писмена комуникација		

22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Марија Магдинчева-Шопова	<i>Современо претприемништво - скрипта</i>	Универзитет Гоце Делчев- Штип	2017
	2.	Марија Магдинчева-Шопова	<i>Современо претприемништво - практикум</i>	Универзитет Гоце Делчев- Штип	2017
	3.	Марија Магдинчева-Шопова	Претприемач на 21- век	Печатница Софија, Богданци	2014
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Душко Јошески, Марија Магдинчева-Шопова	Современи економски системи и глобализација	Универзитет Гоце Делчев-Штип, скрипта	2020
	2.	Душко Јошески, Марија Магдинчева-Шопова	Современи економски системи и глобализација	Универзитет Гоце Делчев-Штип, практикум	2020
	3.	Марија Магдинчева-Шопова	Општи услови и начини за започнување со претприемничка активност	Печатница Софија, Богданци	2014

Прилог бр.3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Туристичка политика			
2.	Код	4FT107621			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за Туризам			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	Втора година/ четврт семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Вон. проф. д-р Дејан Методијески			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишан трети семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот преку предавања, вежби-работилници, консултации и изработена семинарска работа ќе се запознае и воведе во теоретските и практичните познавања, разните форми, методи, стратегии на учење и научни истражувања поврзани со туристичката политика.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Состојби, перспективи и влијанија на туризмот 2. Природно и културно наследство како фактор за развој на туризмот 3. Организација на туристичката политика 4. Модели на туристичка политика – примери и практики 5. Национални туристички организации 6. Туристичка политика на локално ниво 7. Туристичка политика на регионално ниво				

	8. Туристичка политика на национално ниво 9. Невладиниот сектор и туристичката политика 10. Стратегии за развој на туризмот 11. Туристичката политика во развиените дестинации 12. Меѓународни туристички организации				
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања, индивидуална и групна работа, примена на Power Point презентации, проектни задачи, самостојни задачи, домашно учење, семинарска работа, теренска настава, учество во настани, гости предвачи.				
13.	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа		
14.	Распределба на расположивото време		30+30+30+30+60 = 180 часа (2+2+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење	60 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови (колоквиуми и завршен испит)			20 + 20 30 испит
	17.2.	Проектни задачи (презентација: електронски формат, писмена и усна)			10 бодови
	17.3.	Активност и учество (поени за присуство и активност на предавања и вежби, самостојни задачи и домашно учење)			10 + 10 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, проектна активност, редовноста на предавања и вежби, самостојни задачи и домашно учење.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик/Англиски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација		
22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Методијески, Д.	“Туристичка политика”	УГД, Штип	2019
2.	Dredge, D., Jenkins, J., eds.	Stories of practice: Tourism policy and planning	Ashgate Publishing Limited	2011	
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

	1.	Edgell, D., Swanson, J.	Tourism policy and planning: Yesterday, today, and tomorrow	Routledge	2013
	2.	Jeffries, D.	Governments and tourism	Butterworth-Heinemann	2001

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Меѓународен туризам			
2.	Код	4FT107721			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за Туризам			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Втора / четврти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Доц.д-р Владимир Китанов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишан четврти семестар			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Студентот преку предавања, вежби-работилници, консултации и изработена семинарска работа ќе се запознае и воведи во теоретските и практичните познавања, разните форми, методи, стратегии на учење и научни истражувања карактеристични за меѓународниот туризам. Посебна цел ќе биде воведување на студентот во значењето на меѓународниот туризам и негово ставање во функција на развој и унапредување на меѓународниот туризам.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма: Вовед, 1. Вовед во меѓународните патувања и туризмот, 2. Карактеристики на меѓународниот туризам, 3. Современи тенденции во меѓународниот туризам, 4. Глобализацијата на меѓународниот туризам и културата како предизвиците на XXI век, 5. Културна разновидност, ДЕЛ 1: МЕЃУНАРОДЕН ТУРИЗАМ: ГЛОБАЛНА ЖИВОТНА СРЕДИНА Поглавје 1: Глобализација, туризам и култура, Поглавје 2: Културна разновидност, Поглавје 4: Културни практики и влијанието на туризмот на културата, ДЕЛ 3: Култура и културни разлики, Поглавје 5: Култура, Поглавје 6: Културни разлики, Културни варијабилности, Поглавје 11: Културно влијание на етничките групи, ДЕЛ 4: ТУРИСТИЧКО ОДНЕСУВАЊЕ Поглавје 12: Човечкото однесување: неговата природа и што го одредува, Поглавје 13: Однесување на потрошувачот при купување, Поглавје 14: Влијанието на културата на однесувањето на туристот при купување, ДЕЛ 5: МЕЃУКУЛТУРНИ СПОРЕДБИ Поглавје 15: Културни разлики помеѓу меѓународните општества, ДЕЛ 6: МУЛТИКУЛТУРНИ КОМПЕТЕНЦИИ Поглавје 16: Мултикултурни компетенции во глобалниот свет. ДЕЛ 7: КАРАКТЕРИСТИКИ НА МЕЃУНАРОДНИОТ ТУРИЗАМ ВО СВЕТОТ ПО РЕГИОНИ, 1. Туризмот во Европа структури и развој, 2. Меѓународниот туризам на американскиот континент, 3. Меѓународниот туризам во регионот на Азија и Пацификот, 4. Меѓународниот туризам во Африка, 5. Меѓународниот туризам во земјите на средниот Исток,</p>				

	6. Посебен осврт на туризмот во нашата земја Р.Македонија. ДЕЛ 8: ПРЕДВИДУВАЊА И ПРЕПОРАКИ ЗА ИДНИОТ РАЗВОЈ НА МЕЃУНАРОДНИОТ ТУРИЗАМ, 1. Предизвици за туризмот,				
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања и вежби				
13.	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа		
14.	Распределба на расположивото време		30+30+30+30+60 = 180 часа (2+2+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење	60 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		20 + 20 30 испит	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови	
	17.3.	Активност и учество		10 + 10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за стекнување 6 ЕКТС		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
	1.	Вон. проф. д- р.Цане Котески	Скрипта: предавања за интерна употреба- Меѓународен туризам	ФТБЛ	2016
	2.	Несторовска, И.	Меѓународен туризам,	Универзитет „Св.Климент Охридски, Факултет за туризам и угостителство - Охрид	2006

		3.	Reizinger, Y	International tourism, cultures and behavior.	/	2009
		4.	Џејмс Р., Крег Дејвид, Џ. Воган, Брајан Џ. Скинер	Ресурсите на земјата	Министерство за економија	
	22.2.					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Богоев, К. И др.	Национална стратегија за економскиот развој на Република Македонија, МАНУ.	МАНУ	1997
		2.	Питер Калоу	Прирачник за процена и менаџмент на ризиците на животната средина	Министерство за животна средина и просторно планирање	
		3.	С.А.Јанакос	Етнички конфликти, религија, идентитет и политика	Министерство за образование и наука, Прва фаза	2009

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии					
1.	Наслов на наставниот предмет	Менаџмент на производство на храна					
2.	Код	4FT107821					
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство					
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам					
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв					
6.	Академска година / семестар	трета/шести	7.	Број на кредити	ЕКТС	6	
8.	Наставник	Д-р Душица Попова					
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема					
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со производството и утврдување на менаџерската структура. Утврдување на видовите на храна, начините на исхрана и основите на технологијата за производство на храна. Изучување на начините на складирање и чување на храната, листата на јадења и сл.						
11.	Содржина на предметната програма: <ol style="list-style-type: none"> 1. Производ и производство 2. Организации и нивна поделба 3. Набавка и прием на производ 4. Складирање и издавање на производ 5. Методи за производство на храна 6. Контрола на производство на храна 7. Методи за производство на пијалоци 8. Контрола на производство на пијалоци 9. Правилна исхрана 10. Управување со угостителството 						

12.	Методи на учење: Предавања, вежби, презентации, електронско учење, предавање по покана на гостин предавач, посета на најмалку една организација					
13.	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
14.	Распределба на расположивото време		30+30+30+30+60 = 180 часа (2+2+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	60 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		20 + 20 30 испит		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		10 + 10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за стекнување 4 ЕКТС		Редовно присуство на предавања и вежби.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Усна и писмена комуникација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	June Payne-Palacio, Monica Theis	Foodservice Management: Principles and Practices	Pearson	2016
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Dennis R. Reynolds, Kathleen W. McClusky	Foodservice Management Fundamentals	WLYETX	2012
		2.	Eric Bell	Hotel Restaurant And Food Service Management	Tritech Digital Media	2019

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Промотивни активности			
2.	Код	4FT107921			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	втора/четврти	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Проф. д-р Билјана Петревска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со карактеристиките на основните облици на промоција, и можноста за нивна апликативна примена.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Маркетинг и промотивен микс 2. Комуникација, порака, апел 3. Креативност 4. Економска / туристичка пропаганда 5. Унапредување на продажба 6. Односи со јавност 7. Лична продажба 8. Директна комуникација 9. Публицитет 10. Средства и медиуми за промоција				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, презентации, предавање по покана на гостин предавач, посета на институција, електронско учење				
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+30+60 = 180 часа (2+2+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење	60 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	20 + 20		30 испит
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови		
	17.3.	Активност и учество	10 + 10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	

		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Редовно предавање, вежби и презентации	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Усна и писмена комуникација	
22.	Литература		
22.1.	Задолжителна литература		
	Ред. број	Автор	Наслов
	1.	Симонческа, Л.	Промотивни активности во туризмот
			Издавач
			ФТУ-Охрид
			Година
			2005
22.2.	Дополнителна литература		
	Ред. број	Автор	Наслов
	1.	Петревска, Б. & Китанов, В.	Практикум по промотивни активности
			Издавач
			Универзитет "Гоце Делчев" Штип
			Година
			2014

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии		
1.	Наслов на наставниот предмет	Хотелска продажба и рецепциско работење		
2.	Код	4FT108021		
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв		
6.	Академска година / семестар	Втора година Четврти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити
				4
8.	Наставник	Проф. д-р Тања Ангелкова Петкова		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот се фокусира на улогата на маркетингот во туризмот и хотелската индустрија, обидувајќи се да ги објасни современите маркетиншки концепти и нивната применливост во реални ситуации во хотелскиот бизнис. Предметот ја анализира и приемната служба, односно како таа е одговорна за создавање впечатоци од прва рака во однос на нивото на обезбедени услуги и капацитети.			
11.	Содржина на предметната програма: 1. Маркетинг во туризмот и хотелската индустрија 2. Карактеристики на услугите во туризмот и хотелската индустрија 3. Улогата на маркетингот во стратешкото планирање 4. Маркетинг истражување и целен пазар 5. Маркетинг сегментација, сегментација на целен пазар и позиционирање 6. Управување со гостите 7. Создавање на лојалност 8. Креирање на цени и дефинирање на терминот рок на трошоци 9. Менаџмент на продажба во туризмот и хотелската индустрија 10. Хотелска продажба 11. Резервација на хотелски услуги 12. Хотелска организација и операции на приемната служба 13. Резервациони системи 14. Управување со приходи			

	15. Управување со финансиите 16. Регистрација на гости 17. Одјавување на гости 18. Подготовка и преглед на ноќната ревизија 19. Промоција на хотелската продажба 20. Нови технологии во хотелската продажба					
12.	Методи на учење: Предавања, консултации и лабораториски вежби.					
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 1 часа = 15 часа)	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		20 + 20 30 испит		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		10 + 10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Vlado Galičić, Slobodan Ivanović, Marijan Lupić	Hotelska prodaja i recepcijsko poslovanje	Fakultet za turistički i hotelski menadžment	2005
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Danijel Carev	Hotel Sales & Front Office Operations	VPŠ Libertas	2015

	2.	Chiranjib Kumar	Front Office Operation: A Training Manual for Hospitality Professionals	CreateSpace Independent Publishing Platform	2016
--	----	-----------------	---	---	------

Прилог бр. 3 Предметна програма од прв циклус на студии					
1.	Наслов на наставниот предмет		Осигурување		
2.	Код		4FT101921		
3.	Студиска програма		Туризам и угостителство		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Факултет за туризам и бизнис логистика - Гевгелија		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		прв		
6.	Академска година / семестар		Втора / четврти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити
8.	Наставник		Доц. Д-р Оливер Филипоски		
9.	Предуслови за запишување на предметот		Запишан шести семестар		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот преку предавања, вежби-работилници, консултации и изработена проектна задача ќе се запознае и воведо во теоретските и практичните познавања, разните форми, методи, стратегии на учење и научни истражувања поврзани со осигурувањето во туризмот и угостителството.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Основни карактеристики на осигурувањето 2. Техничка организација на осигурувањето 3. Поделба на осигурувањето 4. Функции на осигурувањето 5. Елементи на осигурувањето 6. Субјекти во осигурувањето 7. Документи во осигурувањето 8. Осигурување на имот во туризмот и угостителството 9. Животно осигурување во туризмот и угостителството 10. Осигурување на лица од несреќен случај 11. Патничко осигурување				
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања, индивидуална и групна работа, примена на Power Point презентации, проектни задачи, самостојни задачи, теренска настава, учество во настани, гости предавачи и домашно учење.				
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 1 часа = 15 часа)	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		5 (пет) (F)	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		6 (шест) (E)	

	17.3.	Активност и учество			7 (седум) (D)	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода			8 (осум) (C)	
		51 x до 60 бода			9 (девет) (B)	
		61 x до 70 бода			10 (десет) (A)	
		од 71 до 80 бода			5 (пет) (F)	
		од 81 до 90 бода			6 (шест) (E)	
		од 91 до 100 бода			7 (седум) (D)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, проектна задача, редовноста на предавања и вежби				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Милошевиќ Б.	Осигурување во туризмот и угостителството	ФТУ, Охрид	2012
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.		Емет Џ. Воган, Тереза М. Воган	Основи на ризик и осигурување	Академски печат	2009	

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Одржлив туризам			
2.	Код	4FT108221			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Втора / четврт	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Вон. проф. д-р Тања Ангелкова Петкова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Кој е концептот на одржливост во туризмот и зачувување на животната средина. Како развојот на туризмот може да влијае на животната средина? Колку е зачуваната животна средина важна за развој на туризмот? Како може да се развие одржлив туристички производ и дестинација? На кој начин туризмот може да влијае на подигање на еколошката свест кај луѓето-овие се само некои од темите кои ќе бидат обработени во рамките на овој предмет.				
11.	Содржина на предметната програма: <ol style="list-style-type: none"> 1. Дефинирање и суштина на концептот за одржлив развој; 2. Поим и дефинирање на одржливиот развој на туризмот; 3. Економска димензија на одржливиот развој; 4. Индикатори на одржливиот развој; 				

	<p>5. Од одржлив развој до одржлив туризам; 6. Негативни ефекти од развојот на туризмот врз животната средина; Димензии на одржливиот туристички развој; 7. Одржливиот туризам како средство за елиминирање на сиромаштијата; 8. Одржливоста како алтернатива на масовноста; 9. Улогата на одржливиот туризам за развој на туристичките дестинации 10. Глобален етички кодекс во туризмот; 11. Агенда 21 во туристичкото стопанство; 12. Трендови и идни правци во развојот на одржливиот туризам.</p>					
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања со Power Point презентација, дискусии, работилници, симулации, изучување на практични случаи. Изработка на семинарска/проектна работа					
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 1 часа = 15 часа)	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		20 + 20 30 испит		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		10 + 10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за стекнување 4 ЕКТС		Редовност и активност на предавањата. Предадена семинарска работа. Освоени 42 поени			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација на студентите и самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Dzordzevic-Milosevic S., Milanovic J.	Odrzivi turizam u funkciji ruralnog turizma	Fakultet za primenjenu ekologiju – Futura, Univerzitet Singidunum, Beograd, Srbija	2012
		2.	Тунтев З., Димоска Т.	Одржлив развој на туризмот	ФТУ –Охрид	2010

22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.	Ian Jenkins and Roland Schroder	Sustainability in Tourism: A Multidisciplinary Approach	Springer Gabler	2013	
2.	KFC	Odrzivi turizam u funkciji ruralnog turizma	Gastromag, Kulinarska federacija Srbije	2011	
3.	Grupa avtori	Odrzivi turizam u zasticenim oblastima	Agencija Koda, Green limes	1997	
4.	Hardi P., Zdan T.	Sustainable development principles in practice	International institute for sustainable development	1997	

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Природно и културно наследство			
2.	Код	4FT108321			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Прва / втор	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Проф. д-р Никола В. Димитров			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта е студентите да се стекнат со основни познавања за природното и културното наследство во светот и во РС Македонија. Односно, преку предавањето, вежбите - интерактивните работилници и проектна задача студентите ќе се воведат во теоретските и практичните познавања за природното и културното наследство. Посебна цел ќе биде воведување на студентите во туристичко управување со природното и културното наследство.				
11.	Содржина на предметната програма: ОПШТ ДЕЛ I. ВОВЕД ВО ПРИРОДНОТО И КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО 1. Поим, предмет, цели, задачи и критериуми 2. Поделба и видови на создадено во природно и културно наследство 3. УНЕСКО - светска организација за заштита на светското наследство 4. Национална организација за заштита на природните реткости и спомениците ПОСЕБЕН ДЕЛ I. СОЗДАВАЊЕ НА ПРИРОДНОТО И КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО 1. Природно наследство создадено од внатрешни природни сили 2. Природното наследство создадено од надворешни природни сили 3. Културното наследство создадено во првобитната заедница 4. Културното наследство создадено во античкиот период 5. Културното наследство создадено во средниот век 6. Културното наследство создадено во новиот век II. ПОВАЖНИ ОБЈЕКТИ НА ПРИРОДНО И КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО ВО СВЕТОТ 1. Поважни објекти на природно и културно наследство во Европа 2. Поважни објекти на природно и културно наследство во Азија				

	3.Поважни објекти на природно и културно наследство во Африка 4.Поважни објекти на природно и културно наследство во Америка 5.Поважни објекти на природно и културно наследство во Австралија III.ОБЈЕКТИ НА ПРИРОДНО И КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА 1.Опис на објекти од природното наследство во просторно плански региони 2.Опис на објекти од културното наследство во просторно плански региони IV.ТУРИЗАМ НА ПРИРОДНО И КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО 1.Дефинирање на туризам за природно и културно наследство 2.Конвенцијата на УНЕСКО за светското природно и културно наследство 3.Типологија на природните и културните вредности					
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања со Power Point презентација, дискусии, работилници, симулации, изучување на практични случаи. Изработка на проектна задача. Во текот на реализација на наставната програма ќе се реализира посета на објект од природно и културно наследство.					
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 1 часа = 15 часа)	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	20 + 20		30 испит	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови			
	17.3.	Активност и учество	10 + 10 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за стекнување ЕКТС		Услов за добивање потпис и за стекнување на 4 ЕКТС е редовно присуство на предавања и вежби.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Усна и писмена комуникација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Никола В. Димитров	Природно и културно наследство (учебник во ракопис)		/
		2.	Џозеф Холден	Вовед во Физичка географија и околина	Просветно дело	2009
3.	Група автори	Водич низ најголемите природни убавини, сите чуда во светот	Младинска книга	2008		

	4.	Никола В. Димитров	Културно наследство, (интерна / скрипта)		2010
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Џејмс Ф. Лур	Планета Земја	Младинска книга, Скопје	2006
	2.	Александар Стојмилов	Физичка географија на Република Македонија	Скопје	2003
	3.	Група автори	Споменици на културата на Македонија	Скопје	1980
	4.	Група автори	Уметничкото богатство на Македонија	Скопје	1984
	5.	Емили А. Шулц Роберт Х. Лавенда	Културна Антропологија	Просветно дело, Скопје	2009
6.	Вилијам А Хавиленд и други	Антропологија	Арс Ламина Скопје	2014	

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Системи за квалитет и стандарди			
2.	Код	4FT103421			
3.	Студиска програма	Хотелско - ресторански менаџмент			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика / Катедра за Хотелско - ресторански менаџмент			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Втора / четврти	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Вон. проф. д-р Елизабета Митрева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Совладување на методологијата за проектирање и имплементација на систем за обезбедување квалитет во деловни системи, како и други менаџмент системи				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Терминологија за квалитет; Фактори на квалитетот; Маркетиншки пристап кон квалитетот; 2. Модели на совршеност (Европски, Јапонски, Американски модел). 3. Филозофијата на TQM (Total Quality Management); 4. Серија ISO стандарди; 5. Интерна стандардизација; 6. Документација во системот за обезбедување квалитет; 7. Метрологијата и квалитетот; 8. Статистичка процесна контрола - контрола на квалитетот (самоконтрола; пока-јока контрола; контрола преку проба); 9. Образование и мотивација (кружоци и работилници на квалитет и проектирање систем на мотивација); 10. Методологии за воведување систем на менаџмент на квалитет, сертификација на системи на квалитет; 11. Анализа на трошоци на квалитет; 12. Методи и техники кои се користат во TQM системот.				

12.	Методи на учење: Предавања, вежби, презентации, Предавање по покана на гостин предавач од Институтот за Стандардизација или бизнис заедницата, Посета на најмалку една компанија, Електронско учење					
13.	Вкупен расположив фонд на време			4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време			30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 1 часа = 15 часа)	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		20+20 бодови 30 испит		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет)		
19.	Услов за потпис и за стекнување 4 ЕКТС			Редовно предавање, вежби и презентации		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Усна и писмена комуникација		
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Елизабета Митрева	Учебник: Системи за квалитет и стандарди	Универзитет „Гоце Делчев“, Штип. ISBN 978-608-244-605-9	2019
		2.	Виолета Чепујнска	Менаџмент на квалитет - Наука и практика	Технолошко - Металуршки факултет, Скопје	2009

		3.	Елизабета Митрева	Како да се управува со компании – Теорија и практика	658.56, xiii . Bigoss, Skopje. ISBN 978-9989-44-7-0	2010
		4.	Milan P. Galogaža	MENADŽMENT KVALITETA	Biblioteke Matice Srpske Novi Sad, elektronsko izdanje: Galogaža Milan	2019
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Mitreva, Elizabeta and Taskov, Nako and Gjorshevski, Hristijan	Методи и техники за оцена на квалитетот на производите	2-ри Август, Штип. ISBN 978-608-4662-62-4	2016
		2.	F. Oddo and all.	Coach's Guide to the Memory Jogger		2010

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Туристичко право			
2.	Код	4FT108121			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Втора/четврти	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Вон.проф.д-р Ивица Јосифовиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување со продалбочени знаења од областа на правата регулација на туризмот. Главниот аспект се става на запознавање на повисоко ниво на правните правила со кои се регулираат туристичката дејност и начнот на уредување на односите помеѓу субјектите кои учествуваат во туристичката дејност. По успешното завршување на предметната програма студентите ќе бидат во можност да покажат детални познавања за клучните правни институти присутни во правната регулатива за туризмот, како и да покажат способност за нивна практична анализа и успешна апликација во секојдневното работење при практикувањето на туристичките активности.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. ВОВЕД ВО ПРАВНАТА РЕГУЛАЦИЈА НА ТУРИЗМОТ 2. УРЕДУВАЊЕТО НА ДОГОВОРНИТЕ ОДНОСИ ВО ОДНОСИТЕ ПОМЕЃУ СУБЈЕКТИТЕ ВО ТУРИСТИЧКАТА ДЕЈНОСТ 3. ДОГОВОРИ ПОМЕЃУ ДАВАТЕЛОТ НА ТУРИСТИЧКИ УСЛУГИ И ДИРЕКТНИОТ КОРИСНИК – ГОСТИНОТ 4. ДОГОВОРИ ПОМЕЃУ ТУРИСТИЧКА АГЕНЦИЈА И КОРИСНИКОТ НА УСЛУГИТЕ 5. ДОГОВОРИ ПОМЕЃУ ТУРИСТИЧКАТА АГЕНЦИЈА И ДАВАТЕЛОТ НА УСЛУГИТЕ				

	6. ДОГОВОРИ ПОМЕЃУ ТУРИСТИЧКИТЕ И ДРУГИТЕ СУБЈЕКТИ СО КОИ СЕ ОВОЗМОЖУВА И/ИЛИ ОЛЕСНУВА ОСТВАРУВАЊЕТО НА ТЕМЕЛНИТЕ УСЛУГИ – ПРВ ДЕЛ 7. ДОГОВОРИ ПОМЕЃУ ТУРИСТИЧКИТЕ И ДРУГИТЕ СУБЈЕКТИ СО КОИ СЕ ОВОЗМОЖУВА И/ИЛИ ОЛЕСНУВА ОСТВАРУВАЊЕТО НА ТЕМЕЛНИТЕ УСЛУГИ – ВТОР ДЕЛ 8. ИНСТРУМЕНТИ НА ПЛАЌАЊЕ ВО ТУРИСТИЧКАТА ДЕЈНОСТ 9. ТРГОВСКИТЕ ДРУШТВА КАКО ГЛАВНИ НОСИТЕЛИ НА ТУРИСТИЧКАТА ДЕЈНОСТ 10. ВИДОВИ НА ФОРМИ НА ТРГОВСКИ ДРУШТВА СПОРЕД ПОЗИТИВНО ПРАВНИТЕ ПРОПИСИ – ПРВ ДЕЛ 11. ВИДОВИ НА ФОРМИ НА ТРГОВСКИ ДРУШТВА СПОРЕД ПОЗИТИВНО ПРАВНИТЕ ПРОПИСИ – ВТОР ДЕЛ 12. ПОСЕБНИ СПЕЦИФИКИ НА ОДДЕЛНИТЕ СУБЈЕКТИ ВО ТУРИСТИЧКАТА ДЕЈНОСТ ПРИ ИЗБОРОТ НА ФОРМАТА НА ОРГАНИЗАЦИЈА НА ДЕЛОВНИОТ ПОТФАТ – ПРАКТИЧНИ АСПЕКТИ				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, презентации, предавање по покана на гостин предавач од бизнис заедницата, посета на најмалку една компанија, електронско учење				
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа	
		15.2.	30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)	30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)	
16.	Други форми на активности	16.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 1 часа = 15 часа)	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 1 часа = 15 часа)	
		16.3.	Проектни задачи	Проектни задачи	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	20 + 20 30 испит		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови		
	17.3.	Активност и учество	10 + 10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Редовно предавање, вежби и презентации		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Усна и писмена комуникација		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
					Година

		1.	Миладин Крстаноски	Туристичко право	Студентски збор	2002
		2.	Собрание на РМ	Закон за туристичката дејност	„Службен весник на Република Македонија“	2011
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Собрание на РМ	-Закон за угостителската дејност	Службен весник на Република Македонија	-Закон за угостителската дејност
		2.	Собрание на РМ	Закон за основање на Агенцијата за промоција и поддршка на туризмот на Република Македонија	Службен весник на Република Македонија	Закон за основање на Агенцијата за промоција и поддршка на туризмот на Република Македонија

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Спорт и рекреација			
2.	Код	2SC100121			
3.	Студиска програма	Бизнис администрација			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Универзитетски спортски и културен центар при УГД			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Прва година / втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	0
8.	Наставник	вонр. проф д-р Билјана Попеска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Задоволување на потреби на студентите за движење и редовна физичка активност; одржување и развој на моторичките способности; стекнување сознанија за различни форми на спортско – рекреативни активности и можност за практично вклучување во истите; стекнување сознанија и информации за самостоен избор и вклучување во спортско – рекреативни програми согласно индивидуалните потреби и можности; стекнување знаења за самостојна примена на различните форми на активен одмор; стекнување сознанија за бенефитите од редовната физичка активност за севкупното здравје и благосостојба.				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Општа физичка подготовка (запознавање со основните принципи на физичкото вежбање, вежби за јакнење на одделни мускулни групи и регии). ▪ Општа физичка подготовка (запознавање и примена на различни форми и начини за правилно загревање за физичка активност, вежби за јакнење на одделни мускулни групи и регии). ▪ Активности на отворено – пешачење ориентација во природа. ▪ Активности на отворено – планинарење или ориентација во природа. ▪ Аеробик, боречки спортови или партерна гимнастика (по избор на студентите) ▪ Кошарка (увежбување на основните елементи од кошарка и примена во игра). ▪ Пинг - понг и бадмингтон. 				

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Пинг - понг и бадмингтон. ▪ Одбојка (увежбување на основните елементи од одбојка и примена во игра). ▪ Ракомет (увежбување на основните елементи од ракомет и примена во игра). ▪ Мал фудбал (увежбување на основните елементи од мал фудбал и примена во игра). ▪ Спортски игри - кошарка, одбојка, ракомет, фудбал (по избор на студентите) ▪ Активности на отворено –планинарење или возење велосипед по утврдена рута ▪ Активности на отворено –крос ▪ Проверка на моторичките способности. 			
12.	Методи на учење: метод на практично вежбање, метод на спортски тренинг			
13.	Вкупен расположив фонд на време	60 часа		
14.	Распределба на расположивото време	0+0+2		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	0 часови
		15.2.	Вежби (практични вежби во спортска сала)	60 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	0 часови
		16.2.	Самостојни задачи	0 часови
		16.3.	Домашно учење	0 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)	0 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)	0 бодови	
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби	0 бодови	
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)	0 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Минимум 60% присуство на практични вежби.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Моторички тестови, набљудување, анкета		

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Управување со квалитет во угостителство			
2.	Код	4FT108421			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	трета/ шести	7.	Број на кредити	ЕКТС 8

8.	Наставник		Д-р Душица Попова		
9.	Предуслови за запишување на предметот		нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со квалитетот и неговото управување во угостителската индустрија. Утврдување на процесите во угостителството и нивно контролирање. Изучување на моделите за квалитет на услугата во угостителската индустрија.				
11.	Содржина на предметната програма: <ol style="list-style-type: none"> 1. Еволуција на квалитетот 2. Управување со квалитетот 3. Основни детерминати на квалитетот 4. Карактеристики на угостителската индустрија 5. Квалитет на услуга 6. Управување со квалитетот на услугата 7. Задоволство на корисниците 8. Лојалност на корисниците 9. Модели за квалитет на услуга 10. Servqual, GAP, и др. 				
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, презентации, електронско учење, предавање по покана на гостин предавач, посета на најмалку една организација				
13.	Вкупен расположив фонд на време		8 ЕКТС x 30 часа = 240 часа		
14.	Распределба на расположивото време		45+30+30+60+75 = 240 часа (3+2+2)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 3 часа = 45 часа)	45 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	60 часа	
		16.3.	Домашно учење	75 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		20 + 20 30 испит	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови	
	17.3.	Активност и учество		10 + 10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за стекнување на 4 ЕКТС		Редовно присуство на предавања и вежби.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Усна и писмена комуникација		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач

		1.	Connie Mok; Beverley Sparks; Jay Kadampully	Service Quality Management in Hospitality, Tourism, and Leisure	Taylor and Francis	2013
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	William B. Martin	Quality Service: What Every Hospitality Manager Needs to Know	Pearson	2001
		2.	M.C. Metti	Service Quality Management in Hospitality and Tourism	Anmol Publications Pvt Ltd	2008

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Специфични видови на туризам			
2.	Код	4FT108521			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за Туризам			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус на студии			
6.	Академска година / семестар	Втора / трет	7.	Број на ЕКТС кредити	8
8.	Наставник	Вон. проф. д-р Тања Ангелкова Петкова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишана прва година на студиите, редовност на предавања и вежби, полагање два колоквиуми, завршен испит, изработка на семинарска работа, полагање на писмен или усмен дел на предметот по завршување со предавањата.			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целите се научни и практични. Научната се однесува на стекнување на истражувачко - теориски сознанија на студентите за специфичните видови на туризам, а практичната на примена на научните сознанија во туризмот				
11.	Содржина на предметната програма:				
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Пиом, карактеристика и дефинирање на алтернативниот туризам 2. Понуда и побарувачка и идни трендови во туризмот за посебни интереси 3. Одржливоста како основа за развој на туризмот со посебни интереси 4. Еко туризам 5. Рурален туризам 6. Градски (урбан) туризам 7. Културен туризам 8. Манифестациски туризам 9. Бизнис туризам 10. Наутички туризам 11. Образовен (едукативен) туризам 12. Религиозен (верски) туризам 13. Здравствен туризам 14. Spa & wellnes 15. Спортски туризам 16. Ловен туризам 17. Мрачен (дарк) туризам 				

	18. Туризам за храна и вино 19. Кампинг туризам 20. Истражување и проценка на локалните ресурси за организирање на специфични видови на туризам					
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања со Power Point презентација, дискусии, работилници, симулации, изучување на практични случаи. Изработка на семинарска/проектна работа					
13.	Вкупен расположив фонд на време		8 ЕКТС x 30 часа = 240 часа			
14.	Распределба на расположивото време		45+30+30+60+75 = 240 часа (3+2+2)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 3 часа = 45 часа)	45 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	60 часа		
		16.3.	Домашно учење	75 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		20 + 20 30 испит		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		10 + 10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за стекнување 8 ЕКТС		Редовност и активност на предавањата. Предадена семинарска работа. Освоени 42 поени			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација на студентите и самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Stetic S.	Posebni oblici turizma		2007
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.		Roberts, L., Hall, D.	Rural Tourism and Recreation: Principles to Practice	Cabi Publishing	2001	
2.	Eadington, W.	Tourism Alternatives: Potentials and Problems in the Development of Tourism	University of Pennsylvania Press	1992		

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии	
1.	Наслов на наставниот предмет	Туристичка картографија	
2.	Код	4FT108621	

3.	Студиска програма	Туризам и угостителство		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за Туризам		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв		
6.	Академска година / семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Вон.проф.д-р Цане Котески		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот преку предавања, вежби-работилници, консултации и изработена семинарска работа ќе се запознае и воведи во теоретските и практичните познавања, разните форми, методи, стратегии на учење и научни истражувања карактеристични за Туристичка картографија. Посебна цел ќе биде воведување на студентот во значењето на туристичката картографија и негово ставање во функција на развој и унапредување на туристичката картографија.			
11.	Содржина на предметната програма: Предговор; Вовед; ГЛАВА ПРВА: 1. Картографијата и незината задача, 2. Дефиниција на картографијата, 3. Поделба на картографијата; I. ГЛАВА ВТОРА: 1. Историски развој на картографијата; II. ГЛАВА ТРЕТА: 1. Поделба на картите; V. ГЛАВА ЧЕТВРТА: 1.Елементи на географските карти: математички елементи на картата; / ГЛАВА ПЕТТА: 1. Географски елементи на картите; / I. ГЛАВА ШЕСТА: 1. Картографска генерализација; / II. ГЛАВА СЕДМА: 1. Тематска картографија (дефиниција); / III. ГЛАВА ОСМА: 1. Дигитална картографија. Две предавања за истакнат стручњак од праксата			
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања и вежби			
13.	Вкупен расположив фонд на време	6ЕКТС x 30 часа = 180 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+30+60= 240 часа (2+2+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часови
		16.2.	Самостојни задачи	30 часови
		16.3.	Домашно учење	60 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	20 + 20 30 испит	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	10 + 10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	

19.	Услов за потпис и за стекнување 6 ЕКТС	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација			
22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Вон.проф.д-р Цане Котески	Универзитетски Учебник: Туристичка картографија ISBN 978-608-244-299-0	Универзитет Гоце Делчев-Штип	2016
	2.	Вон.проф.д-р Цане Котески	Универзитетски практикум по: Туристичка картографија ISBN 978-608-244-241-9	Универзитет Гоце Делчев-Штип	2015
	3.	Џули Делејни, Кимберки Ван Хил	Географски информациски системи-вовед	Министерство за земјоделство, шумарство и, водостопанство	
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Клок, Кук, Кренг, Гудвин	Применета хумана Географија	Министерство за образование и наука, Прва фаза	2009
	2.	Маркоски, Б.	Картографија	Геомап, Скопје.	2003
	3.	Маркоски, Б.	Картографија-Скрипта	Универзитет „Св.Кирил и Методиј“, Природно Математички факултет-Скопје.	1998

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Менаџмент на човечки ресурси			
2.	Код	4FT102421			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Втора / трет семестар	7.	Број на кредити	4
8.	Наставник	Вон. проф. д-р Мимоза Серафимова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по предметот Ресторански менаџмент			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):				

	Студентите да се запознаат со сложената проблематика на менаџирање со човечките ресурси во и надвор од компанијата како процес кој е условен и неопходен за нивна ефикасност и ефективност.					
11.	Содржина на предметната програма: Улогата на човечките ресурси Стратегиско планирање на човечките ресурси Вработување Надоместок и придобивки Задржување и мотивација Обука и развој Ефективна комуникација Управување со перформансите на вработените Проценка на вработените Работни односи и колективно преговарање Безбедност и здравје при работа Напуштање на организацијата					
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, презентации, посета на компании, електронско учење					
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 1 часа = 15 часа)	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		20 + 20 30 испит		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		10 + 10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис		Редовно присуство на предавања и, изготвување и презентација на проектна задача.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Мимоза Серафимова	Менаџмент на човечки ресурси	Универзитет Гоце Делчев	2020
	Дополнителна литература					

22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Роберт Л. Матис Џон Х. Џексон	Управување со човечки ресурси	Магор Скопје	2010

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет		Храна, исхрана и технологија		
2.	Код		4FT108721		
3.	Студиска програма		Туризам и угостителство		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		Прв		
6.	Академска година / семестар		втора / трети	7.	Број на ЕКТС кредити 4
8.	Наставник		Д-р Душица Попова		
9.	Предуслови за запишување на предметот		нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со видовите на храна, начините на исхрана и основите на технологијата за производство на храна. Утврдување на основните прехранбени производи во рестораните и хотелите и развивање на нивната технологија.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Храна 2. Исхрана 3. Храната во рестораните 4. Храната во хотелите 5. Технологија на храна 6. Технологија на млечни производи 7. Технологија на месни производи 8. Технологија на овошје 9. Технологија на зеленчук 10. Начини на зачувување на производите				
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, презентации, електронско учење, предавање по покана на гостин предавач, посета на најмалку една организација				
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 1 часа = 15 часа)	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		20 + 20 30 испит	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови	
	17.3.	Активност и учество		10 + 10 бодови	

18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за стекнување 4 ЕКТС	Редовно присуство на предавања и вежби.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Усна и писмена комуникација			
22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Том П. Калтејт	Храна: Хемија на составните компоненти на храната	Арс ЛАМИНА	2012
	2.	Хиротоши Тамура, Сузан Е. Ебелер, Кики Кубота, Гери Р. Такеока	Вкусот на храната: Хемија, сетилна евалуација и биолошка активност	Арс ЛАМИНА	2010
	3.	Ричард Лоули, Лори Кертис, Џуди Дејвис	Водич за безбедност во исхраната	Арс ЛАМИНА	2010
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	George Stewart	Introduction to Food Science and Technology	Academic Press	2012
	2.	Beth Egan	Introduction to Food Production and Service	The Pennsylvania State University	2015

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Менаџмент на настани
2.	Код	4FT108821
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв

6.	Академска година / семестар	Трета / петти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Доц. Д-р Оливер Филипоски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишан петти семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот преку предавања, вежби-работилници, консултации и изработена проектна задача ќе се запознае и воведе во теоретските и практичните познавања, разните форми, методи, стратегии на учење и научни истражувања поврзани со менаџмент на настани во туризмот и угостителството.				
11.	Содржина на предметната програма: <ol style="list-style-type: none"> 1. Дефинирање, видови и значење на настаните 2. Историски развој на настаните 3. Критериуми за поделба на различните видови настани 4. Подготовка на содржината на програмата на настанот 5. Услуги кои се предлагаат за организација на настанот 6. Безбедносни мерки за организација на настани 7. Планирање на рамка на активности на настани 8. Буџетот за организација на настанот 9. Договор за организација на настанот 10. Комуницирање на настан и постигнување задоволство од настанот 11. Контрола на квалитетот на услугите вклучени во настанот 12. Евалуација и методи на испитување на учесниците во настанот 				
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања, индивидуална и групна работа, примена на Power Point презентации, проектни задачи, самостојни задачи, теренска настава, учество во настани, гости предавачи и домашно учење.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење	60 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	20 + 20		30 испит
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови		
	17.3.	Активност и учество	10 + 10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, проектна задача, редовноста на предавања и вежби			

20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација		
22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Филипоски, О. Методијески, Д., и др.	Менаџмент на настани: аспекти на туризмот и угостителството	Туристика, Скопје	2019
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Getz, D.	Event Management & Event Tourism	New York: Cognizant Communication Corporation	2005
	2.	Bowdin, G., Allen, J., O'Toole, W., Harris, R., McDonnell, I.	Events Management	Oxford: Elsevier	2006
	3.	Goldblatt, J.	Professional Event Coordination	New Jersey: John Wiley and Sons	2004

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет		Менаџмент на сместување и хотелско домаќинство		
2.	Код		4FT108921		
3.	Студиска програма		Туризам и угостителство		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Факултет за туризам и бизнис логистика		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		Прв		
6.	Академска година / семестар		Трета / петти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити
8.	Наставник		Проф. д-р Тања Ангелкова Петкова		
9.	Предуслови за запишување на предметот		Нема		
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Овој предмет им обезбедува вештини и знаења на воведно ниво, кои се потребни за управување со менаџментот на сместување и домаќинствата во хотелските операции. Студентите ќе можат да добијат разбирање за тоа како менаџмент на сместување и одделите за домаќинство работат во поголема слика за хотелската операција. Покажат знаење за улогата на вработените, одговорностите и задачите што ги извршува персоналот во овие оддели. Го препознаат знаењето за вештините потребни за присуство во простории, чистење на јавни површини и операции за перење.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вовед во хотелиерство 2. Вовед во менаџментот на сместување 3. Структура на организација на приемната служба 4. Ресурси на хотелски приходи и сегментација на гости 5. Вовед во собите 				

	6. Цена на собите 7. Техники на продажба на собите 8. Оддел за резервација 9. Циклус на гостинот 10. Улогата на домаќинството 11. Структура на организација на домаќинството 12. Чистење на собите на гости, инспекција и услуги во собата 13. Чистење и инспекција на јавни површини 14. Услуги за перење 15. Контрола на штетници и управување со отпад 16. Безбедност и сигурност 17. Ноќна ревизија 18. Координација со приемната служба и другите оддели					
12.	Методи на учење: Предавања, консултации и лабораториски вежби.					
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 1 часа = 15 часа)	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		20 + 20 30 испит		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		10 + 10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Thomasa Pavlovića	Sektor soba – Rooms Division	Frame Media	2011
		2.	Mirko Lončar, Milana Šušnjar, Ljiljana Rebronja	Efikasno hotelsko домаќinstvo	Gastro print	2008
		Дополнителна литература				

	22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Manoj Kumar Yadav	A Professional Guide to Room Division Operations	IK International Publishing House Pvt. Ltd	2019
		2.	Pralay Ganguly	Housekeeping Management in Hotel and Service Industry	Dreamtech Press	2019

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Национална туристичка географија			
2.	Код	4FT109021			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Туризам и угостителство			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	Трета / шести семестар	7.	Број на кредити	ЕКТС 6
8.	Наставник	Вон.проф.д-р.Цане Котески			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Студентот преку предавања, вежби- работилници, консултации и изработена семинарска работа ќе се запознае и воведи во теоретските и практичните познавања, разните форми, методи, стратегии на учење и научни истражувања карактеристични за националната туристичка географија.</p> <p>Посебна цел ќе биде воведување на студентот во значењето на националната туристичка географија и негово ставање во функција на развој и унапредување на туризмот во Република Македонија.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма по Национална туристичка географија: Вовед</p> <p>I. ЕЛЕМЕНТИ, ФАКТОРИ И ПОЈАВА НА ТУРИСТИЧКИТЕ ДВИЖЕЊА ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Елементи на туристичките движења 2. Туристичко-географска положба 3. Мотивски фактори на туристичките движења 4. Појава и развој на туризмот <p>II. ПРИРОДНИ ТУРИСТИЧКО - АТРАКТИВНИ МОТИВСКИ ФАКТОРИ И</p> <p>ВРЕДНОСТИВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Релјеф – геоморфолошки туристички вредности 2. Клима – климатско мотивски фактори и вредности 3. Хидрографија – хидрографски мотивски фактори и вредности 4. Биогеографски мотивски фактори и вредности 5. Национални паркови и природни резервати <p>III. АНТРОПОГЕНИ ТУРИСТИЧКИ ФАКТОРИ И МОТИВСКИ ВРЕДНОСТИ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Културно – историски туристички мотиви 2. Културно – историски споменици 3. Етнографски и социјални туристички мотиви 4. Манифестациски туристички мотиви 5. Амбиентални туристички мотиви <p>IV. РЕЦЕПТИВНИ ФАКТОРИ ЗА РАЗВОЈ НА ТУРИЗМОТ</p>				

	1. Сместувачки капацитети 2. Угостителски објекти 3. Туристички агенции, бироа, инфо-центри 4. Движење на туристичкиот промет V. КОМУНИКАТИВНИ ФАКТОРИ ЗА РАЗВОЈ НА ТУРИЗМОТ 1. Патна и железничка мрежа 2. Воздушен и крај езерски сообраќај VI. ВИДОВИ ТУРИЗАМ И НИВНА ВАЛОРИЗАЦИЈА 1. Езерски туризам 2. Планински туризам 3. Бањски туризам 4. Верски туризам 5. Урбан туризам 6. Рурален туризам 7. Културно историски туризам 8. Манифестационен туризам 9. Вински туризам 10. Ловен и риболовен туризам 11. Други селективни видови туризам VII. ТУРИСТИЧКА РЕГИОНАЛИЗАЦИЈА 1. Западен регион 2. Средишен регион 3. Источен регион			
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања и вежби			
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+30+60= 240 часа (2+2+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часови
		16.2.	Самостојни задачи	30 часови
		16.3.	Домашно учење	60 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		20 + 20 30 испит
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество		10 + 10 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за стекнување 6 ЕКТС	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		
22.	Литература			

22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Цане Котески, Никола В. Димитров	Универзитетски учебник по Национална туристичка географија ISBN 978-608-244-641-7	Универзитет Гоце Делчев-Штип	2019
	2.	Никола В. Димитров Цане Котески	Универзитетски учебник по Туристичка географија ISBN 978-608-244-216-7	Универзитет Гоце Делчев-Штип	2015
	3.	Никола В. Димитров Цане Котески	Лекториран практикум: Туристичка Географија	Универзитет Гоце Делчев-Штип	2014
4.	Клок, Кренг, Гудвин	Применета хумана географија	Министерство за образование и наука, прва фаза	2009	
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Норман Хер	Прирачник за настава по природни науки методи, вежби и упатства	Министерство за образование и наука, прва фаза	2009
	2.	Руперт Ходер	Развојна географија	Министерство за образование и наука, прва фаза	2009
3.	Ричард Балдвин, Рикард Форслид, Филип Мартин, Жан Марко Отавијано, Фредерик Роберт-Никауд	Економска географија и јавна политика			

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии	
1.	Наслов на наставниот предмет	Анимации во туризмот	
2.	Код	4FT109121	
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство	
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам	
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв	

6.	Академска година / семестар	Трета / шести семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Златко Јаковлев			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целите се научни и практични, научната се однесува на стекнување на теориски сознанија на студентите за анимацијата во туризмот, а практичната на примена на научните сознанија во туристичката практика.				
11.	Содржина на предметната програма: Вовед 1.Теоретски аспекти на анимацијата во туризмот 2.Анимацијата интегрален сегмент на туристичката понуда 3.Менаџмент на анимацијата во туризмот 4. Улогите на субјективниот фактор во збогатување на содржината на туристичкиот престој 5. Ефекти и финансирање на анимацијата во туризмот 6. Методи и техники за истражување на анимацијата во туризмот 7. Анимацијата во туристичката пропаганда 8. Некои истражувања за анимацијата во туризмот 9.Практична примена на анимацијата во туризмот				
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, презентации, електронско учење, предавање по покана на гостин предавач од бизнис заедницата, посета на најмалку една компанија				
13.	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа		
14.	Распределба на расположивото време		30+30+30+30+60 = 180 часа (2+2+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење	60 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		20 + 20 30 испит	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови	
	17.3.	Активност и учество		10 + 10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за стекнување 4 ЕКТС		Услов за добивање потпис и за стекнување на 4 ЕКТС е редовно присуство на предавања и вежби.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Усна и писмена комуникација		

22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Златко Јаковлев	Анимација во туризмот	Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Факултет за туризам и бизнис логистика - Гевгелија	2016
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Бранко Бунташеки	Анимацијата во туристичката понуда	Институт за истражување на туризмот при Факултет за туризам и угостителство – Охрид, Универзитет Св. „Климент Охридски“ - Битола	2001

Прилог бр.3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Туристичко водење			
2.	Код	4FT109221			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за Туризам			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	Трета година/ шести семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Вон. проф. д-р Дејан Методијески			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишана трета година			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот преку предавања, вежби-работилници, консултации и изработена проектна задача ќе се запознае и воведе во теоретските и практичните познавања, разните форми, методи, стратегии на учење и научни истражувања поврзани со туристичкото водење.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Поим, значење и задачи на туристичкото водење 2. Поделба и видови на туристички водичи 3. Подготовка на говор за туристичко водење 4. Дополнителни услуги во туристичкото водење 5. Активности на туристичкиот водич поврзани со туристичкото водење 6. Водење на различни видови на групи 7. Водење групи надвор од земјата				

	8. Комуникација на туристичкиот водич 9. Култура на однесување на туристичкиот водич 10. Водење групи со различни превозни средства 11. Водење групи во различни временски услови 12. Специфики на туристичкото водење кај алтернативните форми на туризам					
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања, индивидуална и групна работа, примена на Power Point презентации, проектни задачи, самостојни задачи, домашно учење, семинарска работа, теренска настава, учество на настани, гости предвачи.					
13.	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
14.	Распределба на расположивото време		30+30+30+30+60 = 180 часа (2+2+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	60 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови (колоквиуми и завршен испит)			20 + 20 30 испит	
	17.2.	Проектни задачи (презентација: електронски формат, писмена и усна)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество (поени за присуство и активност на предавања и вежби, самостојни задачи и домашно учење)			10 + 10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, проектна активност, редовноста на предавања и вежби, самостојни задачи и домашно учење.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик/Англиски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Metodijeski, Dejan and Filiposki, Oliver and Cuculeski, Nikola and Taskov, Nako and Micev, Georgi and Dimovski, Cedomir and Todorovic, Emilija	Туристичко водење: специфики на алтернативните форми на туризам.	Туристика, Скопје.	2018	

	2.	Rabotić, B.	Turističko vođenje: teorija i praksa.	Beograd: Visoka turistička škola strukovnih studija.	2011
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Јнева, М.	Екскурзоводско обслужване.	Софија: УНСС.	2009
	2.	Штетик, С.	Водичка служба во туризмот: Научете да водите.	Скопје: УТМС.	2007

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Религиозен туризам			
2.	Код	4FT109321			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Трета / шести	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Проф. д-р Никола В. Димитров			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишана трета година			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта е студентите да се стекнат со основни познавања за религиозниот туризам во светот и во РС Македонија. Односно, преку предавањето, вежбите - интерактивните работилници и проектна задача студентите ќе се воведат во теоретските и практичните познавања со религиозниот туризам. Посебна цел ќе биде воведување на студентите во туристичко управување со религиозен туризам.				
11.	Содржина на предметната програма: I. ПОИМ И ДЕФИНИРАЊЕ НА РЕЛИГИЈАТА И РЕЛИГИОЗНИОТ ТУРИЗАМ 1. Поим и значење на религијата 2. Суштина и функција на религијата 3. Поврзаност на туризмот со религијата 4. Дефинирање на религиозниот туризам II. ФАКТОРИ ЗА ПОЈАВА, ВИДОВИ И ОРГАНИЗАЦИЈА НА РЕЛИГИОЗЕН ТУРИЗАМ 1. Фактори за појава, елементи, цели и мотиви на религиозниот туризам 2. Видови на религиозен туризам 3. Организација на религиозен туризам III. ПОКЛОНИЧКИ ПАТУВАЊА 1. Поклонички патувања во Стариот Завет 2. Поклонички патувања во Новиот Завет 3. Поклонички патувања од Македонија IV. РЕЛИГИСКА СОДРЖИНА ВО ТУРИЗМОТ 1. Религиски турист 2. Ацилакот, заеднички за сите вери 3. Митови, симболи, обреди, претстави и ритуали 4. Познати дестинации кои развиваат религиозен туризам V. КАРАКТЕРИСТИКИ НА РЕЛИГИИТЕ 1. Видови религии во светот 2. Влијанието на религијата врз начинот на живот кај верниците				

	VI.МАРКЕТИНГ И ИДНИ НАСОКИ ЗА РАЗВОЈ НА РЕЛИГИОЗНИОТ ТУРИЗАМ 1.Маркетинг во религиозниот туризам 2.Религиозен туризам и глобализација VII.РЕЛИГИОЗЕН ТУРИЗАМ ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА 1.Појава и општи карактеристики 2.Посета на цркви, манастир и други верски објекти 3.Карактеристики на поважни верски објекти и туристичка валоризација 4.Регионална поделба на манастирите во Република Северна Македонија					
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања со Power Point презентација, дискусии, работилници, симулации, изучување на практични случаи. Изработка на проектна задача. Во текот на реализација на наставната програма планирана е теренска настава до познат манастир во нашата држава.					
13.	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
14.	Распределба на расположивото време		30+30+30+30+60 = 180 часа (2+2+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	60 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			20 + 20 30 испит	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество			10 + 10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет)		
19.	Услов за потпис и за стекнување ЕКТС		Услов за добивање потпис и за стекнување на 6 ЕКТС е редовно присуство на предавања и вежби.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Усна и писмена комуникација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Никола В. Димитров, Дејан Методијески Цане Котески Тања Ангелкова Петкова	Религиозен туризам	УГД	2017
		2.	Гиревски, А.,	Верски туризам	Менора	2008
		3.	Vukonic, B.	Turizam i religija	Skolska Knjiga	1990
4.		Методијески, Дејан., Ташков, Нако, Димитров, Никола	Водич до манастирите во Република Македонија	АППТРМ	2015	

Дополнителна литература					
Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
1.	Raj, R., Morpeth, N., eds.,	Religious tourism and pilgrimage festivals management: An International Perspective	CABI Publishing	2007	
2.	Панов, Н.	Туристичка валоризација на манастирите во Република Македонија	Бато и Дивајн	1998	
3.	Timothy, D., Olsen, D.	Tourism, Religion and Spiritual Journeys	Routledge	2006	

Прилог бр. 3						Предметна програма од прв циклус на студии					
1.	Наслов на наставниот предмет					Иновации во туризмот					
2.	Код					4FT109421					
3.	Студиска програма					Туризам и угостителство					
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)					Факултет за туризам и угостителство, Катедра за Туризам					
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)					Прв циклус					
6.	Академска година / семестар					Трета/шести	7.	Број на кредити		ЕКТС	4
8.	Наставник					Доц. Д-р Владимир Китанов					
9.	Предуслови за запишување на предметот					Освоени минимум активности		42 и		од предиспитни поен	
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Да му се понуди на студентот алтернативни идеи, предлози, можности на кој начин можат да се воведат иновации во развојот на туризмот и угостителството како на домашно така и на светско ниво.										
11.	Содржина на предметната програма: 1. Дефинирање на поимот иновации Влијанието на туризмот и иновациите во економскиот раст Двигатели на иновации во туризмот Туристичките кластери и иновациите Иновациите во угостителството Туристот како двигател на иновациите Управување со туристичкото доживување Технологијата како двигател на иновацијата Информациони системи во туризмот и угостителството Улогата на ВЕБ страните во туризмот и угостителството Електронски туризам Иновативноста на туризмот во РС Македонија										
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, презентации, посета на компании, електронско учење										
13.	Вкупен расположив фонд на време					4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа					
14.	Распределба на расположивото време					30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)					
15.	Форми на наставните активности					15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)			30 часа	
						15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа			15 часа	

			(15 недели x 1 часа = 15 часа)			
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часови		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часови		
		16.3.	Домашно учење	15 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		20+20 бодови 30 испит		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		10+10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис	Редовно присуство на предавања и, изготвување и презентација на проектна задача.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Čavlek, N., Bartoluci, M., Prebežac, D., Kesar, O. i suradnici	Turizam, ekonomske osnove i organizacijski sustav,	Školska knjiga, Zagreb	2011
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.		Roberta Minazzi	Social media marketing in tourism and hospitality	Springer	2015	

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Гастродипломатија			
2.	Код	4FT109521			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис администрација, Катедра за туризам			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	трета/шести	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Доц. д-р Душица Санева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање на студентите со начините, формите, пристапите и перспективите во гастродипломатијата				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Вовед во дипломатијата и дипломатската историја 2. Нови дипломатски практики-“мека моќ” во политиката.				

	3.Јавна дипломатија, културна и дигитална дипломатија 4.Развој на гастродипломатијата 5.Компаративен преглед на гастродипломатската практика на најпознатите светски дипломатии 6.Гастродипломатијата, во функција за градење посакувана перцепција за државите 7.Гастро-дипломатија, аспекти за поддршка на туристичкиот развој 8.Искуства во промоцијата на државата преку методите и инструментите на гастродипломатијата 9.Нови појави и предизвици во светската и домашната гастродипломатија.					
12.	Методи на учење: предавања, вежби, презентации, предавање по покана на гостин предавач од бизнис заедницата, посета на најмалку една компанија, електронско учење					
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		20+20 бодови 30 испит		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		10+10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Редовно предавање, вежби и презентации			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Усна и писмена комуникација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Јан Мелисен Ана Михалски	Нова јавна дипломатија	Просветно дело, Скопје	2009
		1.	Stanko Nick	Diplomacija: metode i tehnike	Barbat, Zagreb	2009
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Juyan Zhang	The Foods of the Worlds: Mapping and Comparing Contemporary Gastrodiplomacy Campaigns	The University of Texas at San Antonio	2015

	2.	Joseph Nye	Soft Power: Means to Success in World Politics	NY:Public Affairs	2004
	3.	Васко Шутаров	Јавна и културна дипломатија	Панили, Скопје	2014

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Меѓународни организации и интеграции			
2.	Код	4FT105521			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика / Катедра Туризам			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Трета / шести семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Нас.доц.д-р.Снежана Бардарова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Предметната програма има за цел да ја прикаже институционализацијата на меѓународната заедница, т.е. заедницата на државите кои се стремат кон меѓусебни организирани односи. При тоа, интеграцијата, меѓузависноста и развојот на меѓународните организации и интеграции се анализираат од призма на единство на факторите од економската, политичката, историската, културолошката и другите сфери. Предметот ја покрива и материјата за глобализацијата на меѓународните односи, институционалната мрежа на односите, меѓународното економско интегрирање, како и европското економско интегрирање, при што Европската Унија се јавува како носечки столб на европските интеграциони процеси. Преку овој концепт предметната програма има за цел да им овозможи на студентите да се стекнат со продлабочени знаења од областа на меѓународните економски односи, појмовно да ги разграничат интеграцијата и меѓузависноста и критички да ја оценат улогата на меѓународните организации и интеграции.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Меѓународните односи во современата меѓународната заедница 2. Институционализација на меѓународната заедница, т.е. заедницата на државите кои се стремат кон меѓусебни организирани односи 3. Интеграција, меѓузависност и развојот на меѓународните организации и интеграции од аспект на единство на факторите од економската, политичката, историската, културолошката и другите сфери 4. Поим, видови и улога на меѓународните организации и интеграции 5. Глобализација на меѓународните економски односи 6. Организација на обединетите нации (ООН) –центар на институционалната мрежа 7. Позначајни меѓународни финансиски институции 8. Меѓународна трговска регулатива 9. Меѓународно економско интегрирање 10. Европско економско интегрирање- Европската унија, носечки столб на интеграционите процеси во Европа 				
12.	Методи на учење: предавања со PowerPoint презентација, дискусии, изработка на проектна задача, консултации.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)			

15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 1 часа = 15 часа)	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	20+20 бодови 30 испит			
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови			
	17.3.	Активност и учество	10+10 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Редовно предавање, вежби и презентации				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Усна и писмена комуникација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Билјана Секуловска-Габер	Меѓународни организации и интеграции	Економски факултет, Скопје ISBN - 9989-113-092 COBISS.MK- ID - 51841034	2003
		2.	Митко Кочовски	Меѓународни организации и интеграции	Универзитет "Гоце Делчев", Штип ISBN - 978-608-4708-100 COBISS.MK- ID - 93406474	2013
		3.	Елена Макревска Дисоска	Меѓународни организации и интеграции	Економски факултет, Скопје ISBN – 978608-212060-7 COBISS.MK- ID 107685130	2018
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

	1.	Мицуо Мацушита, Томас Ц. Шонбаум Петрос Ц. Мавроидис	Светска трговска организација : право, практика и политика	Просветно дело, Скопје ISBN - 978-9989-0-07408 COBISS.MK- ID - 80440842	2009
	2.	Ричард Балдвин Чарлс Виплоц	Економија на европската интеграција	Арс ЛАМИНА	2012
	3.	Ел – Агра Али М	Европска унија : економија и политики	Арс ЛАМИНА	2017

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Односи со јавност			
2.	Код	4FT105321			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика / Катедра Туризам			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Трета / Шести	7.	Број на кредити	ЕКТС 4
8.	Наставник	Д-р Анета Стојановска-Стефанова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Преку предметната програма студентите ќе се стекнат со знаења како функционираат односите со јавноста и зошто тие се составен дел од секое стратегиско управување. Работите поврзани со односите со јавност може да се опишат како реное, доверба, хармонија и постигнување на меѓусебно разбирање преку вистинито и потполно информирање. Во современиот свет примената на односите со јавноста е дисциплина на менаџментот во компаниите и на лидерите во општествата. Предметната програма има за цел да постигне три примарни цели:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Запознавање со елементите на односите со јавноста; 2. Запознавање со методите за развивање на односи со јавност кон специфични целни групи; и 3. Запознавање со најзначајните формите на односите со јавноста и нивната примена во современото работење во услови на појава на нови медиуми и ера на дигитализација. 				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вовед во односите со јавноста и историски развој 2. Стратегии на односите со јавност, корпоративски и јавни работи 3. Односи со јавноста во приватниот, владиниот и невладиниот сектор 4. Споредба на примената на односите со јавноста со пропагандата, огласувањето и маркетингот 5. Комуницирање со јавноста во стручни кругови 6. Методи на односи со јавноста 7. Одделенија за односи со јавност во рамките на организацијата и користење на надворешни соработници 8. Внатрешни односи со јавноста 9. Истражувачки работи, мерење и вреднување 10. Делување во кризни околности 11. Етички и правни аспекти на односите со јавноста 				

	12. Односи со јавноста и новите медиуми					
12.	Методи на учење: предавања, вежби, презентации, предавање по покана на гостин предавач од бизнис заедницата, посета на најмалку една компанија, електронско учење					
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 1 часа = 15 часа)	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		20+20 бодови 30 испит		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		10+10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		До 50 бодови		5 (пет) (F)	
			Од 51-60 бодови		6 (шест) (E)	
			Од 61-70 бодови		7 (седум) (D)	
			Од 71-80 бодови		8 (осум) (C)	
			Од 81-90 бодови		9 (девет) (B)	
			од 91-100 бодови		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за стекнување		Редовност на предавање, на вежби и презентации			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Усна и писмена комуникација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Sam Black	The Essentials of Public Relations	Kogan Page Limited	1993
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.		Груевски Томе	“Односи со јавноста“	Студиорум-Скопје	2007	

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Безбедност во туризмот и угостителството
2.	Код	4FT109621
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам

5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	Трета / шести семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Доц. Д-р Оливер Филипоски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишан шести семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот преку предавања, вежби-работилници, консултации и изработена проектна задача ќе се запознае и воведе во теоретските и практичните познавања, разните форми, методи, стратегии на учење и научни истражувања поврзани со безбедноста во туризмот.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Проценка на ризикот 2. План за безбедност 3. Буџетирање во секторот безбедност во туризмот и угостителството 4. Упатства за безбедност 5. Вработувања во секторот безбедност во туризмот и угостителството 6. Обуки на вработените во секторот безбедност во туризмот и угостителството 7. Заштита во туризмот и угостителството 8. Патролни процедури 9. Системи и опрема 10. Процедури за итни настани 11. Истраги во туризмот и угостителството 12. Извршување во туризмот и угостителството				
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања, индивидуална и групна работа, примена на Power Point презентации, проектни задачи, самостојни задачи, теренска настава, учество во настани, гости предавачи и домашно учење.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 1 часа = 15 часа)	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	20 + 20		30 испит
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови		
	17.3.	Активност и учество	10 + 10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, проектна задача, редовноста на предавања и вежби			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација			
22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Методијески, Д., Филипоски, О.	Безбедност во туризмот и угостителството - рецензирана скрипта	УГД, Штип	2016
	2.	Методијески, Д., Филипоски, О.	Безбедност во туризмот и угостителството - рецензиран практикум	УГД, Штип	2016
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Mansfeld, Y., Pizam, A., eds.,	Tourism, Security and Safety: From Theory to Practice	Elsevier Butterworth–Heinemann	2006
	2.	Спасески, Ј., Аслимоски, П.,	Безбедност во туризмот	ФТУ, Охрид	2005

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Социологија во туризмот и угостителството			
2.	Код	4FT109721			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за Туризам			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Трета / шести	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Вон. проф. Д-р Тања Ангелкова Петкова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишана втора година на студиите, редовност на предавања и вежби, полагање два колоквиуми, завршен испит, изработка на семинарска работа, полагање на писмен или усмен дел на предметот по завршување со предавањата			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со социолошките процеси во туризмот, нагласување на мултидимензионалноста на туризмот и неговата положба во контекст на современото општество. Стекнување на специфични сознанија за современите туристички движења и туристичките престојувања, кои повратно делуваат на промените на квалитетниот начин на живеење. Да можат студентите да ги применуваат основните теоретски знаење за одредени туристички системи. Во рамките на обработка и примена на емпириско истражување на општествената појава на туризмот, запознавање на студентите со аналитички елементи за развој на туризмот и социјални промени во современите туризам.				
11.	Содржина на предметната програма:				

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет и развојот на социологијата на туризмот; 2. Основни стремења во социологијата на туризмот; 3. Социјалната нееднаквост; 4. Типови на општества; 5. Култура и општество; 6. Основни методи во социолошото проучување на туристичките движења; 7. Методи и техники за социолошки истражувања; 8. Слободно време; 9. Мотиви за туристички патувања; 10. Туризам и социјален развој; 11. Социолошки структурни промени во современиот туризам; 12. Постмодерното општество и туризам. 				
12.	Методи на учење: предавања со Power Point презентација, дискусии, изработка на проектна работа, консултации				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 1 часа = 15 часа)	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	20 + 20		30 испит
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови		
	17.3.	Активност и учество	10 + 10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за стекнување 4 ЕКТС	Редовност и активност на предавањата. Предадена семинарска работа. Освоени 42 поени			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација на студентите и самоевалуација			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
	1.	Rajković, M. L.	Sociologija turizma	Univerzitet u Beogradu, Geografski fakultet, Beograd	2010

Дополнителна литература					
Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
22.2.	1.	Elaković, S.	Sociologija slobodnog vremena i turizma	Ekonomski fakultet, Beograd, Srbija	2006
	2.	Pešić, M. And Bazić, J.	Sociologija	Univerzitet Singidunum, Beograd, Srbija	2005
	3.	Jokić, B.	Turizam u sociokulturološkoj perspektivi	Zagreb: Mikrorad	1994

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Рурален туризам			
2.	Код	4FT109821			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Четврта / седми	7.	Број на кредити	ЕКТС 8
8.	Наставник	Доц.д-р Владимир Китанов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишан седми семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот преку предавања, вежби-работилници, консултации и изработена индивидуална работа/проектна задача ќе се запознае и воведо во теоретските и практичните познавања, разните форми, методи, стратегии на учење и научни истражувања поврзани со руралниот туризам				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Дефинирање на поимот рурален туризам 2. Фактори за развој на руралниот туризам 3. Понуда и побарувачка на рурален туризам 4. Сместувачки објекти во руралниот туризам 5. Исхрана во руралниот туризам 6. Природни и антропогени вредности 7. Човечкиот фактор во руралниот туризам 8. Меѓународни искуства поврзани со руралниот туризам 9. Маркетинг и менаџмент на руралниот туризам 10. Меѓународни организации за рурален туризам 11. Европски фондови за развој на руралниот туризам 12. Руралниот туризам во Република Македонија				
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања, индивидуална и групна работа, примена на Power Point презентации, проектни задачи, самостојни задачи, домашно учење, индивидуална работа/проектна задача..				
13.	Вкупен расположив фонд на време	8 ЕКТС x 30 часа = 240 часа			
14.	Распределба на расположивото време	45+30+30+60+75 = 240 часа (3+2+2)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 3 часа = 45 часа)	45 часа	

		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	60 часа		
		16.3.	Домашно учење	75 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		20 + 20 30 испит		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		10 + 10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за стекнување 8 ЕКТС		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Методијески, Д.,	„Туризмот во руралните средини“	Современост	2012
		2.	Талеска, М.	“Рурален туризам”	Селектор	2009
		3.	Хол, Д., Кирпатрик, А., Мичел, М., уред.,	„Рурален туризам и одржлив бизнис“	Арс Ламина	2012
	4.	Методијески, Дејан и Димитров, Никола	Рурален туризам - интерна скрипта.		2013	
	22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Sharpley, R., Sharpley, J.	“Rural tourism: an introduction”	International Thomson Business Press	1997
		2.	Ružič, P.,	“Ruralni turizam“	Institut za poljoprivredu i turizam Poreč	2005
		3.	Roberts, D., Hall, D.	“Rural tourism and recreation: principles to practice”	CABI Publishing	2001

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Управување со туристички дестинации
2.	Код	4FT109921
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство

4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за Туризам и Бизнис логистика Катедра Туризам			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Четврта / седми	7.	Број на ЕКТС кредити	8
8.	Наставник	Вон. проф. д-р Тања Ангелкова Петкова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишана втора година на студиите, редовност на предавања и вежби, полагање два колоквиуми, завршен испит, изработка на семинарска работа, полагање на писмен или усмен дел на предметот по завршување со предавањата.			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот преку предавања, вежби-работилници, консултации и изработена семинарска/проектна работа ќе се запознае и воведо во теоретските и практичните познавања, разните форми, методи, стратегии на учење и научни истражувања карактеристични за управување со туристичка дестинација. Посебна цел ќе биде воведување на студентот во значењето на туристичките дестинации и нивното ставање во функција на развој и унапредување на туризмот.				
11.	Содржина на предметната програма: Воведно запознавање со содржината и методи на работа за време на предавањата и вежбите. <ol style="list-style-type: none"> 1. Поим и елементи на туристичката дестинација (Вовед – базичен туристички систем); 2. Основни карактеристики и развој на туристичка дестинација; 3. Животен циклус на туристичка дестинација; 4. Конкурентност и одржливост на туристичка дестинација; 5. Менаџмент на туристичка дестинација 6. Позиционирање на туристичката дестинација; 7. Идентитет, имиџ и брендирање на туристичката дестинација; 8. Маркетинг на туристичката дестинација; 9. Туристички дестинациски кластер; 10. Дестинациски развој на туризмот во Република Македонија; 11. SWOT анализа на македонскиот туризам. 				
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања со Power Point презентација, дискусии, работилници, симулации, изучување на практични случаи. Изработка на семинарска/проектна работа				
13.	Вкупен расположив фонд на време	8 ЕКТС x 30 часа = 240 часа			
14.	Распределба на расположивото време	45+30+30+60+75 = 240 часа (3+2+2)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 3 часа = 45 часа)	45 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	60 часа	
		16.3.	Домашно учење	75 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		20 + 20 30 испит	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови	
	17.3.	Активност и учество		10 + 10 бодови	
18.	до x бода			5 (пет) (F)	

	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	од x до x бода	6 (шест) (E)			
		од x до x бода	7 (седум) (D)			
		од x до x бода	8 (осум) (C)			
		од x до x бода	9 (девет) (B)			
		од x до x бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за стекнување 8 ЕКТС	Редовност и активност на предавањата. Предадена семинарска работа. Освоени 42 поени				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација на студентите и самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Никола В. Димитров Тања Ангелкова Петкова	Менаџмент на туристички дестинации - учебник	Самостојно издание	2014
		2.	Никола В. Димитров Тања Ангелкова Петкова	Туристички дестинации - скрипта	Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	2014
		Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	22.2.	1.	Jovan Popesku	Menadžment turističke destinacije,	Beograd	2009
		2.	Snežana Štetić, Dario Šimičević	Menadžment turističke destinacije	Beograd	2008
		3.	Bakic, O.	Marketing menaxment turisticke destinacije	Beograd	2009
4.		Зоран Турнтев	Туристички дестинации	ФТУ-Охрид	2006	

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Меѓународни финансии			
2.	Код	4FT104121			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика / Катедра Туризам			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Четврта/седми	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Вон.проф.д-р Татјана Бошков			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање на студентите со значењето и влијанието на меѓународните финансии				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Меѓународни финансии: основни постулати 2. Видови каматни стапки и приноси од камати				

	3. Макроекономска стабилност и развој на економијата преку управување со девизниот курс 4. Пазар на странски валути и побарувачка за валутни депозити 5. Меѓународен финансиски менаџмент 6. Детерминирање на финансиите преку Теоријата на Мишкин 7. Странско финансирање и финансирање со портфолио на валути 8. Спот пазари на странска валута 9. Forward девизен курс 10. Примена на forwards во финансиите и менаџирањето на финансиите 11. Пазар на валутни опции и валутни свопови 12. Примена на хеџингот.					
12.	Методи на учење: предавања, вежби, презентации, предавање по покана на гостин предавач од бизнис заедницата, посета на најмалку една компанија, електронско учење					
13.	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
14.	Распределба на расположивото време		30+30+30+30+60 = 180 часа (2+2+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	60 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		20+20 бодови 30 испит		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		10+10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Редовно предавање, вежби и презентации			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Усна и писмена комуникација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Татјана Бошков	Меѓународни финансии ISBN 978-608-244-380-5	Универзитет "Гоце Делчев" Штип	2017
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.	Татјана Бошков	Меѓународни финансии- практикум ISBN 978-608-244-306-5	Универзитет "Гоце Делчев" Штип	2016
		2.	Paul Krugman	Меѓународни финансии	Министерство за образование и наука, Просветно дело	2014
		3.	Steve Suranovic	Меѓународни финансии: теорија и политика ISBN: 978- 1936126446	Flat World Knowledge, Inc.	2010

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Менаџмент на казино операции			
2.	Код	4FT110021			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за Туризам			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Четврта година Седми семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Доц. д-р Наташа Митева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот обезбедува преглед на операциите во казино, вклучително и економијата на казиното и неговата поврзаност со хотелите и другите организации, практиките и проблемите поврзани со управувањето со казино, како што се вработените, безбедноста, контролите, оданочувањето и забавата. Предметот е дизајниран да ги идентификува и споредува основните процедури за управување со одделот за казино. Внимание ќе биде посветено и на историјата на игрите и развојот на игрите, организирањето и работењето во казино, управувањето со казино, како дел од пошироката студија за управување со угостителството.				
11.	Содржина на предметната програма: <ol style="list-style-type: none"> 1. Еволуција на игрите на среќа 2. Казино индустрија 3. Светски казино туристички дестинации 4. Економско влијание на казината 5. Социолошко влијание на казината 6. Казино менаџмент 7. Слот операции 8. Операции на игри на маса 9. Операции на храна и пијалоци 10. Хотелски операции 11. Безбедност и надзор во казината 12. Финансиска и сметководствена контрола во казината 13. Казино маркетинг и маркетинг промоции 14. Иднината на казино индустријата 				
12.	Методи на учење: Предавања, консултации и лабораториски вежби.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)			

15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 1 часа = 15 часа)	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		20+20 бодови 30 испит		
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество		10+10 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	~~Jim Kilby, Jim Fox, Anthony F. Lucas~~	Casino Operations Management	Wiley	2004
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Lincoln H. Marshall. Denis P. Rudd	Introduction to Casino and Gaming Operations	Pearson	1999
		2.	Anthony Lucas, Jim Kilby	Introduction to Casino Management	Okie International	2011

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Примена на методи и техники во системи
2.	Код	4FT104421
3.	Студиска програма	Хотелско - ресторански менаџмент
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика / Катедра за Хотелско - ресторански менаџмент
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв

6.	Академска година / семестар	Четврта / седми	7.	Број на ЕКТС кредити	4	
8.	Наставник	Вон. проф. д-р Елизабета Митрева				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цел на предметот е студентите да добијат основни знаења за совладување на методологиите за унапредување на деловните процеси					
11.	Содржина на предметната програма: 1. Различни менаџмент алатки и стратегии во управувањето со менаџмент системите. Методологија за анализа на трошоци на квалитет во деловни системи; 2. Концепт на Шест Сигма методологија за примена во деловни системи; 3. Бреинсторминг (Brainstorming) менаџерска алатка за генерирање идеи; 4. Методата Lean manufacturing (рационално производство); 5. Методологијата „Осум дисциплини“ (8D); 6. Problem solving (Решавање проблеми) методата; 7. Decision Tree (Дрво на одлучување) - модел на решавање на проблеми; 8. Методата 5 Why's (5 зошто); 9. Развој на функцијата на квалитетот - QFD (Quality Function Deployment) – Методологија; 10. Методологија за примена на бенчмаркинг стратегијата во деловни системи; 11. Kaizen методологија - примена во деловни системи; 12. FMEA (Failure Mode Effects Analysis) анализа за начинот и влијанието на грешките и методологија за анализа на трошоци на квалитет во деловни системи.					
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, презентации, Предавање по покана на гостин предавач од Институтот за Стандардизација или бизнис заедницата, Посета на најмалку една компанија, Електронско учење.					
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа				
14.	Распределба на расположивото време	30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 1 часа = 15 часа)	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење	15 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			20 + 20 30 испит	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество			10 + 10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за стекнување 4 ЕКТС	Редовно предавање, вежби и презентации				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик				

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Усна и писмена комуникација			
22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Елизабета Митрева	Учебник: Примена на методи и техники во системи	Универзитет „Гоце Делчев“, Штип	2020
	2.	M. Juran, F.M. Gryna	Quality planning and analysis	Mc, Inc., Graw-Hill, Tampa	1993
	3.	R. T. Green	Global quality: A synthesis of the world's best management methods, ASQC	Quality Press, Milwaukee, Wisc	1993
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	E. W. Deming	Kako izaći iz krize	PS Grmeč, Beograd	1996
	2.	E. Abramowich	Six Sigma for Growth: Driving Profitable Top-Line Results,	John Wiley & Sons	2005
	3.	J.M.Јуран, Ф. Грин	Планирање и анализа квалитета	Мате, Загреб	1993

Прилог бр.3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Менаџмент на мени			
2.	Код	4FT110121			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година / семестар	Четврта година/ седми семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Вон. проф. д-р Дејан Методијески			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишан седми семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот преку предавања, вежби-работилници, консултации и изработена семинарска работа ќе се запознае и воведе во теоретските и практичните познавања, разните форми, методи, стратегии на учење и научни истражувања поврзани со менаџментот на мени.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Историски развој на угостителството и појава на менијата 2. Видови на мени				

	3. Планирање на мени 4. Тенденции во ресторанската индустрија 5. Трошоци во планирање на мени 6. Формирање на цени за мени 7. Дизајн и презентација на мени 8. Анализа на мени 9. Истражување за потребите на менито 10. Услужниот персонал и мени 11. Етика во ресторанското управување 12. Анализа на мени кај ресторани со Мишелин ѕвезди				
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања, индивидуална и групна работа, примена на Power Point презентации, проектни задачи, самостојни задачи, домашно учење, семинарска работа, теренска настава, учество на настани, гости предвачи.				
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 1 часа = 15 часа)	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови (колоквиуми и завршен испит)		20 + 20 30 испит	
	17.2.	Проектни задачи (презентација: електронски формат, писмена и усна)		10 бодови	
	17.3.	Активност и учество (поени за присуство и активност на предавања и вежби, самостојни задачи и домашно учење)		10 + 10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, проектна активност, редовноста на предавања и вежби, самостојни задачи и домашно учење.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик/Англиски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација		
22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Metodijeski, Dejan and Filiposki, Oliver and	Менаџмент на мени во ресторанското работење	Гера Ком Плус	2018

		Taskov, Nako and Mitreva, Elizabeta			
	2.	Kotschevar, L., Withrow, D.,	Management by menu	John Wiley & Sons	2008
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	McVety, P., Ware, B., Ware, C.	Fundamentals of Menu Planning	John Wiley & Sons, Inc.	2009
	2.	Алексијева, И, Стамов, С.	Изисквания при съставяне и оформяне на меню	РААБЕ	2001

Прилог бр. 3		Наставен предмет од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Меѓународни односи и дипломатија			
2.	Код	4FT104321			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика / Катедра за Туризам			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Четврта/седми	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Д-р Анета Стојановска-Стефанова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Теоријата не е одвоена од светот, туку таа го конструира она што го гледаме. Затоа целите на изучување на овој предмет се трикратни:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Да се даде цврста основа за меѓународните односи и дипломатијата; 2. Да запознаат концептите за водење на меѓународната политика кај државите, да се усвои релевантен вокабулар за теориите за водење на меѓународни односи и примената на дипломатијата; 3. Врз основа на стекнатите знаења да се овозможи примена на овие концепти, речникот и теориите со цел да се анализираат актуелни прашања со кои се соочуваат лидерите и општествата во современиот свет. <p>Преку предметната програма студентите ќе се запознаат со значењето на дипломатијата во современиот свет и со теориите за водење на меѓународните односи, со цел да стекнат знаења и вештини за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Анализа и разбирање на значајни теми од водењето на меѓународните односи, примената на дипломатијата и глобалната политика; • Разбирање на важноста на теориите за студирање и примената на дипломатијата во меѓународните односи; • Подобрување на критичкото мислење и вештините за пишување на зададена тема; • Демонстрирање на способност за опишување на социјалните, економските и политичките сили кои влијаат на однесувањето на државите и на глобалниот систем; 				

	<ul style="list-style-type: none"> Запознавање на феномените во меѓународните односи и можност за примена на дипломатски вештини и расудување кон прашања од непосреден национален и меѓународен интерес. 			
11.	Содржина на предметната програма: <ol style="list-style-type: none"> Вовед во дисциплината преку теориски гледишта Субјекти на меѓународно-правните односи Системот на држави и меѓународното право Дипломатијата на државата и меѓународните односи Надворешната политика како геополитика Билатерална и мултилатерална дипломатија Организација на обединетите нации Од меѓународни односи до глобално општество Реализам во меѓународните односи Институционализам во меѓународните односи Методолошки индивидуализам и рационален избор Облици на организација на моќта во меѓународното општество 			
12.	Методи на учење: предавања, вежби, презентации, предавање по покана на гостин предавач од бизнис заедницата, посета на најмалку една компанија, електронско учење			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+15+30+30+15 = 120 часа (2+1+1)		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава (15 недели x 2 часа = 30 часа)	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 1 часа = 15 часа)	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	20+20 бодови 30 испит	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	10+10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	До 50 бодови		5 (пет) (F)
		Од 51-60 бодови		6 (шест) (E)
		Од 61-70 бодови		7 (седум) (D)
		Од 71-80 бодови		8 (осум) (C)
		Од 81-90 бодови		9 (девет) (B)
		од 91-100 бодови		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за стекнување	Редовност на предавање, на вежби и презентации		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Усна и писмена комуникација		

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Практична настава - интердисциплинарен проект			
2.	Код	-----			
3.	Студиска програма	Туризам и угостителство			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за туризам и бизнис логистика, Катедра за туризам			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Четврта/осми	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Ментор за практична настава од листата на ментори утврдени со Одлука од ННС			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на практични знаења од областа на студиската програма преку директна вклученост на студентите со нивна практична работа во различни организации со дејност од областа на студиската програма, и реализација на интердисциплинарен проект, кој може да послужи за насочување при изработка на дипломскиот труд.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма: Студентите изведуваат практична работа што опфаќа нивна задолжителна ангажираност од 30 дена во текот на семестарот со најмалку 1, а најмногу 8 часа на ден. Практичната настава се изведува во капацитетите на единиците на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, каде студентите активно учествуваат во практичната работа во доменот на студиската програма. Студентите изведуваат практична работа и во организациите од областа на студиската програма по претходно склучен договор. Во текот на практичната работа студентите добиваат одредени конкретни работни задачи и истите ги извршуваат под менторство и постојана контрола од менторите на практичната настава и/или одговорните лица кои се и екстерни ментори од организациите и на тој начин стекнуваат практични знаења и вештини за што имаат теоретска основа. Во текот на реализацијата на практичната настава студентот е должен да води дневник за секојдневните активности, во кој добива потпис за реализираната дневна активност од интерниот ментор од единицата на универзитетот, како и од екстерниот ментор од организацијата каде студентот ја изведува практичната настава. Воедно студентот изработува и интердисциплинарен проект.</p>				
12.	<p>Методи на учење: практична работа; консултации со менторите за пракса; водење дневник за практична работа; изработка на самостојна презентација од извршената пракса поврзана со изработениот интердисциплинарен проект. Практичната настава која се реализира од областа на студиската програма е усогласена со: - Правилник за начинот и условите за организирање на практичната настава за студентите (Службен весник на Република Македонија бр.71/09 и 120/10), и - Правилник за начинот и условите за организирање на практична настава за студентите на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип (Универзитетски гласник Број 42, септември 2019).</p>				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часови			
14.	Распределба на расположивото време	0+0+0+60+60 = 120 часови (0+0+4)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	/	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	/	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/	
		16.2.	Самостојни задачи	60 часа	
		16.3.	Домашно учење	60 часа	

17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			/	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)			/	
	17.3.	Активност и учество			/	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)			/	/	
				/	/	
				/	/	
				/	/	
				/	/	
				/	/	
19.	Услов за потпис и за стекнување 2 ЕКТС			Услов за добивање потпис и за стекнување на 4 ЕКТС е реализација на практичната настава, изработен интердисциплинарен проект, предаден дневник со евиденција за секојдневните активности потпишан од интерен ментор (од факултетот) и од екстерниот ментор, од организацијата каде студентот ја изведувал практичната настава.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Самоевалуација		
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.						

НАПОМЕНА: Практична настава-интердисциплинарен проект е предвидена во 8 семестар, и се вреднува со 4 ЕКТС. За практичната настава предвиден е ментор кој треба да биде од редот на стручните предмети на факултетот. Практичната настава се изведува 1 ден во неделата по 4 часа, или 15 недели по 4 часа неделно, вкупно 60 часа. Практичната настава – интердисциплинарен проект може да се изведува и во текот на летниот распуст